

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
И
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

„БОРИКА“ АД

2023 година

Гр. София, април 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1.Доклад за дейността	38 страници
2.Доклад на независимия одитор	9 страници
3.Годишен финансов отчет	65 страници

ДОКЛАД

ЗА
ДЕЙНОСТТА

НА БОРИКА АД

ЗА 2023 Г.

София, април 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

АКЦЕНТИ 2023.....	4
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2023.....	7
МАКРОИКОНОМИЧЕСКА РАМКА 2023 г.....	7
ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ 2023 г.....	8
УПРАВЛЕНИЕ И ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО	9
ОФИСИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В СТРАНАТА	9
ДАННИ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СД НА БОРИКА АД ЗА 2023, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 247, АЛ. 2 ОТ ТЗ.	10
ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ	11
РЕГУЛИРАНИ И ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ.....	12
БИСЕРА 6.....	12
БИСЕРА7-EUR.....	13
СЕБРА	14
ПЛАТЕЖНА СИСТЕМА БОРИКА И SWITCH.....	14
SWIFT.....	15
PGATE SAAS.....	15
КАРТОВИ УСЛУГИ.....	15
АТМ.....	16
ПОС.....	16
УПРАВЛЕНИЕ НА КАРТИ.....	17
КАРТИ И ПИН.....	18
ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ.....	19
SUCARD / WAY4	19
УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ	19
ФИНТЕХ УСЛУГИ.....	20
EFAKTURA.....	20
PSD2	20
ИНФОБАНК / INFOPAY.....	20
СОФТУЕРНИ УСЛУГИ	20
ИНФРАСТРУКТУРНИ УСЛУГИ	21
ПРОДАЖБИ И СЛЕДПРОДАЖБЕНО ОБСЛУЖВАНЕ	21
ПЛАТЕЖНА ИНСТИТУЦИЯ БОРИКА	21
НАЦИОНАЛНА КАРТОВА И ПЛАТЕЖНА СХЕМА	21
ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ.....	22
РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	23
РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	23
РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ	24
РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	24
ДРУГИ РАЗХОДИ.....	25

БАЛАНСОВА СТРУКТУРА И ИЗМЕНЕНИЯ	25
ОСНОВНИ БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ	25
СТРУКТУРА НА АКТИВА	25
СТРУКТУРА НА ПАСИВА.....	26
ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА	27
МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ	28
КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ	28
УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	29
ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ	32
ВЪТРЕШЕН ОДИТ	32
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2023	34
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2024	35
УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	35
СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.....	38
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	38

АКЦЕНТИ 2023

Незабавни плащания в лева

Стартиралата през 2021 г. услуга за незабавни плащания в БИСЕРА6, базирана на правилата и стандартите на Националната картова и платежна схема Blink, и синхронизирана с паневропейската SEPA схема за незабавни плащания на ЕПС предостави възможност за развитие на нови бизнес модели, въвеждане на нови банкови услуги и повишаване на конкурентоспособността на доставчиците на платежни услуги на пазара на финансови и финтех услуги. Към края на 2023 г. всички участници в платежната система предоставиха възможност на своите клиенти да получават незабавни плащания в рамките на 10 секунди, а голяма част от доставчиците на платежни услуги осигуриха и изпращане на незабавни преводи.

Mobile Lookup

През март 2023 г., в резултат на разработената от БОРИКА услуга Mobile Lookup, базирана на европейския стандарт, стана възможно изпращането и приемането на първите незабавни транзакции по мобилен номер. С тази нова услуга се осигури възможността крайни потребители – физически лица, да извършват незабавни плащания в лева чрез мобилните си телефони, без да е необходимо да знаят IBAN-а на получателя на сумата.

Прилагане на единните европейски стандарти за плащанията в лева

След въвеждането на незабавните кредитни преводи през април 2021 г. и мигрирането на небюджетните (пакетни) плащания към БИСЕРА6 през януари на 2022 г., в началото на октомври 2023 г. беше завършена и миграцията на бюджетните плащания от MT формат към инфраструктурата на БИСЕРА6, където плащанията се основават на глобалните стандарти за XML съобщения ISO 20022. Използването на SEPA формата и при бюджетните кредитни преводи в лева е стратегическа предпоставка при въвеждането на еврото, гражданите и бизнеса да извършват презгранични плащания от страните в Европейското икономическо пространство към приходните агенции и общините, както и на самите бюджетни организация да извършват плащания към контрагенти и крайни бенефициенти, чиито сметки се намират при банки или други ДПУ, част от SEPA зоната.

Услуги с добавена стойност

През третото тримесечие на 2023 г. приключи разработването и внедряването на първите blink VAPS услуги – паркиране в зона, плащане на глоба и плащане на паркинг, като през декември 2023 г. беше стартиран проект с пилотна финансова институция. През 2024 г. предстои разширяване на предоставяните от дружеството услуги с добавена стойност, в т.ч. по отношение на предплащането на абонаментни карти за градския транспорт.

Програма за приемане на еврото като законно платежно средство в Република България

В съответствие с приетия през месец юни 2022 г. „Национален план за въвеждането на еврото в Република България“ и необходимостта от навременна подготовка за осигуряване на своевременно и поэтапно внедряване на промени в ползваните технологични решения, програмни продукти и системи във връзка с приемането на

еврото в Република България, БОРИКА стартира и приключи предварителен анализ, проучвателна фаза относно предстоящите промени в услугите и продуктите, (картови, регулирани, софтуерни), които дружеството оперира. Проектът беше с проучвателен характер с оглед правилното структуриране на бъдещите проекти, които следва да бъдат изпълнени с оглед внедряване на промени в ползваните от клиентите на дружеството услуги, свързани с въвеждането на еврото като законна валута за разплащане. Като резултат е дефиниран обхватът на промените по видове услуги, дейности и прогнозни времеви срокове за изпълнение. През 2024 г. предстоят фактическите усилия по реализирането на промените, съвместно с банките и БНБ.

Приемане на плащания на ПОС терминали

Развитието на услугите в областта на софтуерния ПОС и ПОС аутсорсинг дейностите продължава разширяването на дейността, в т.ч. с привличането на нови ДПУ, които да ползват цялостно решение от БОРИКА, предоставящо възможност за управление на ПОС терминалите и техните търговци по модела софтуер като услуга (CMSaaS).

Електронни ваучери за храна

Основен акцент в областта на издаването през тази година беше разработката и внедряването на услуги, свързани с обслужването на електронни ваучери за храна, в т.ч. предлагането на пазара на алтернативни канали за достъп и управление на тези продукти през онлайн платформа. В допълнение стартира анализ за последваща реализация на Viber bot, както и проучване на възможностите за използване на мобилно приложение или SDK за интеграция с налично такова.

Персонализация на карти

През 2023 г. бяха предприети действия за резервиране на услугата по персонализация на „плоски карти“, посредством използване на технологията Durable graphics. В рамките на годината беше завършен и анализ относно възможността за резервиране на услугите по обработка на данни във външен персо-център, чиято цел е осигуряване на непрекъсваемост на бизнеса при обстоятелства, породени от външни фактори (непреодолима сила).

Електронна търговия

По отношение на електронната търговия акцентът бе върху развитието на услуги в областта на мобилните разплащания и дигиталните портфейли, където предстои реализацията на решение, позволяващо ползването на Apple Pay и Google Pay като метод на плащане от страна на e-commerce търговците. През 2023 г. също така продължи развитието и реализацията на Plug-in решения, подпомагащи e-търговците в процесите по интеграция и регистрация за услугите. През годината бе извършен анализ на възможността за подобряване на техническото обслужване на терминали и търговци, посредством изграждане на Developer Portal, в допълнение към Help Desk услугите.

Мониторинг и превенция на плащанията

Фокусът в борбата със злоупотреби попада в изграждането на централизирана Safer Payments среда, която има за цел да стане основна такава както за мониторинг, така и за превенция на измами, свързани с разплащанията. Освен за картови услуги, новата среда ще позволи изграждане на допълнителни канали, посредством които ще може да се осигури мониторинг и превенция на всякакъв друг вид плащания, като например

незабавни плащания, плащания през канали като интернет, мобилно банкиране, както и проверка на тези плащания срещу предварително дефинирани в системата санкционни списъци.

Отдалечена идентификация

С развитието на технологиите и дигитализацията, необходимостта от средства за електронна идентификация на потребителите и отдалечено подписване на документи, неимоверно нараства. През 2023 г. БОРИКА подобри и реализира издаването на Еднократен ОКЕП след идентификация от трета страна съгласно Регламент 910 и националното право. Реализиран беше нов Електронен магазин, свързан с продажбата на продукти и услуги към крайни клиенти в частта на Удостоверителните услуги чрез отдалечена идентификация и доставка до адрес.

През текущата година бяха извършени подобрения във връзка с бързодействието на мобилното приложение и бяха добавени нови функционалности с цел подобряване на потребителското изживяване. Паралелно с това се подобряват и услугите свързани с отдалечено подписване с Облачен КЕП.

БОРИКА АНАЛИТИКС

БОРИКА Аналитикс е хармонизирана база с консолидирани и структурирани данни от информационните системи на дружеството и разработването на презентационен слой в облачна платформа – Power BI за достъп до интерактивна графична визуализация на различните видове данни, работа с предефинирани отчети и възможност за създаването на потребителски такива, съобразно изискванията на конкретна финансова институция.

През годината се работи по първия етап на развитие на проекта, като са осигурени ежедневни данни с над 30 характеристики на картовите трансакции за исторически ред от над 5 години, позициониране на финансовата институция - клиент на услугата спрямо други институции със сходни характеристики, ранжирането ѝ спрямо обобщените данни за пазара (текущо за National Switch трансакциите) и др. Това позволява широката употреба на услугата в множество области - управленски решения, бизнес стратегии, маркетинг, иновации и подобряване на предоставяните от финансовата институция услуги, анализ на потребителското поведение и други. Предстои присъединяването към проекта на пилотните финансови институции, заявили интерес за участие и последващото пускане на услугата в експлоатация.

БОРИКА беше домакин на международна конференция за бъдещето на разплащанията

На 22 юни 2023 г. се проведе мащабна конференция с участието на международни лектори, експерти в областта на разплащанията. Пред повече от 120 представители на банковата и финансова общност у нас, гости от Европа споделиха своя опит с въвеждането и развитието на разплащанията в част от водещите локални схеми на континента. Фокус на срещата бяха и незабавните плащания, които БОРИКА започна да предоставя на своите клиенти в края на 2022 г.

БОРИКА АД се присъедини към престижното международно семейство на Cloud Signature Consortium. Това е водеща организация, специализирана в разработката на иновативни квалифицирани електронни подписи. Членството на БОРИКА в

глобалната организация е естествено продължение на дългогодишната работа на екипа на Дружеството по утвърждаването на високи професионални стандарти и качество на удостоверителните услуги. Това е ясен знак и признание за стабилността и иновативността, които БОРИКА предлага на своите клиенти и партньори.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2023

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА РАМКА 2023 г.

Стабилизирането на цените на енергийните ресурси и храните, както и облекчаването на веригите за доставки от началото на 2023 г. доведоха до намаление на инфлационните равнища в европейските страни. Въпреки това цените на суровините и енергийните ресурси остават високи, в следствие на силната степен на неопределеност и на фона на геополитическите конфликти в различни части на света. Продължаващата рестриктивна парична политика на централните банки, в частност увеличаването на лихвените проценти и затягането на кредитирането, както и намаляването на фискалните стимули ще потискат икономическия растеж. Растежът на БВП в ЕС и еврозоната остава по-нисък от очаквания в есенната прогноза на ЕЦБ. Същевременно инфлацията се задържа на по-високи нива от предвижданото.

В зимната прогноза на ЕЦБ очакванията са за по-бавно възстановяване на икономическата активност в еврозоната от предвиденото и достигане до стагнация на фона на затегнатите условия за финансиране, слабото доверие на бизнеса и потребителите и ниското външно търсене. Като цяло за 2023 г. се очаква средногодишният растеж на БВП на еврозоната да се забави до 0,6%.

През първото полугодие на 2023 г. реалният растеж на brutния вътрешен продукт на България достигна 2%, като с положителен принос бяха потреблението и нетният износ.

Към края на 2023 г., според прогнозата на МФ в държавния бюджет, се очаква забавяне на растежа на БВП до 1,8%. Потреблението ще достигне 4,1%, което представлява запазване на нивото от 2022 г., а средногодишната инфлация се очаква да достигне 9,1%. Изменението на износа на стоки и услуги се очаква да бъде 0,5%, а изменението на вноса -1,9%.

Високата степен на несигурност предвид геополитическата ситуация в глобален мащаб, създаде съществени рискове пред реализирането на прогнозираните годишни параметри за 2023 г. Отвореността на българската икономика я прави зависима от икономическата динамика на търговските ѝ партньори, най-вече тези от ЕС.

Макроикономически показатели, отчетени в последната публикувана статистика на БНБ към края на 2023 г. са следните:

Макроикономически Показатели	2022, %	2023, %
Реален годишен темп на растеж на БВП	3,9	1,8
ХИПЦ – в края на периода	13,0	8,6
Безработица	5,4	5,6

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ 2023 г.

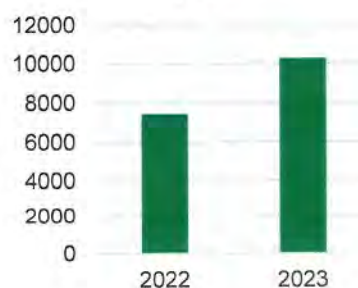
В настоящия Доклад са показани финансовите резултати от дейността на БОРИКА АД за 2023 г., съпоставени с данните за 2022 г.

Ключови показатели	2023	2022	Изм. 2023/2022, %
Финансови резултати (хил. лв.)			
Печалба преди лихви, данъци и амортизации (EBITDA)	19 113	14 989	27.5
Печалба /преди данъци/	11 403	8 248	38.3
Нетна печалба	10 265	7 422	38.3
Приходи от услуги	63 811	52 829	20.8
Общо приходи от дейността	64 106	53 668	19.4
Общо разходи за дейността	52 703	45 420	16.0
Балансови показатели (хил. лв.)			
Собствен капитал	78 415	72 369	8.4
Основни съотношения (%)			
Рентабилност на услуги (преди данъци)	18%	16%	
Рентабилност на услуги (след данъци)	16%	14%	
ROE - Възвръщаемост на капитала (след данъци)	13%	10%	
Коефициент разходи към приходи	0.82	0.85	
Коефициент приходи към разходи	1.22	1.18	

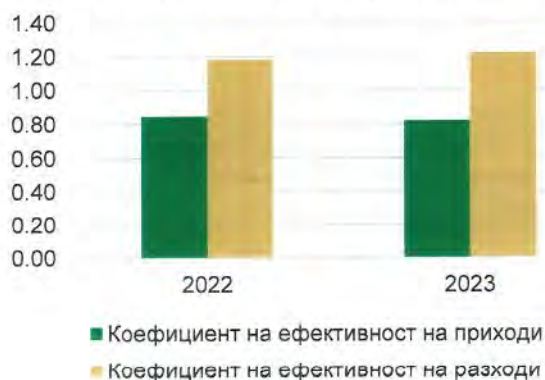
Общи приходи и разходи, хил. лв.

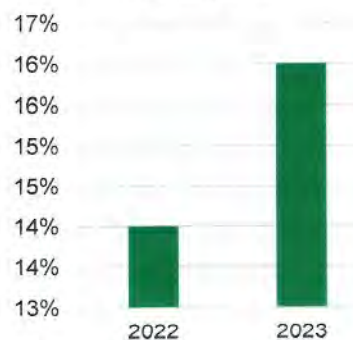
Нетна печалба, хил. лв.

Коефициенти на ефективност

Рентабилност след данъци, %

УПРАВЛЕНИЕ И ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО

Корпоративното управление на БОРИКА АД е система с ясно дефинирани функции, права и отговорности на всички нива – Общо събрание на акционерите, Съвет на директорите, Одитен комитет, както и структури в Централата и регионите.

БОРИКА АД е непублично акционерно дружество. Акционери са БНБ с 36.11% и 19 търговски банки с общо 63.89% от капитала. Записаният и внесен основен капитал на Дружеството възлиза на 15 958 410 лв. и е разпределен в 1 063 894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 15 лева.

Ръководството на Дружеството в лицето на Съвет на директорите (СД) се състои от 9 членове и състав, както следва:

- Радослав Миленков – председател;
- Цветанка Минчева – зам. председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Тамаш Хак-Ковач – член;
- Питър Рубен – член;
- Петър Славов – член;
- Никола Бакалов – член;
- Никола Кедев – член;
- Николай Спасов – член.

Лицата натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството както следва:

- Райка Онцова – председател;
- Петя Димитрова – член;
- Иван Искров – член.

Дружеството се представлява и управлява от Главния изпълнителен директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2023 г. общият брой на персонала в Дружеството е 403 служители (към 31.12.2022 г.: 383 служители).

В състава на ключовия управленски персонал са включени членовете на Съвета на директорите, в т.ч. и Главният изпълнителен директор, както и членовете на Одитния комитет. За 2023 г. те са получили възнаграждения (заплати и други краткосрочни доходи) на обща стойност 1 336 хил. лв. (1 192 хил. лв. за 2022 г.).

ОФИСИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В СТРАНАТА

БОРИКА АД има разкрити офиси извън централно управление в гр. София и представителства в следните градове:

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник.

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра и гр. Габрово, гр. Варна, гр. Добрич, гр. Шумен.

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали и гр. Смолян, гр. Бургас, гр. Сливен и гр. Ямбол.

Дружеството няма регистрирани клонове.

ДАННИ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СД НА БОРИКА АД ЗА 2023, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 247, АЛ. 2 ОТ ТЗ.

Съгласно Устава на БОРИКА АД, акционери и притежатели на акции, могат да бъдат само банки. Поради това условие, разпоредбите на чл. 247 ал. 2 т. 2 и 3 от ТЗ не са приложими за членовете на Съвета на директорите на Дружеството, т.е. не могат да бъдат придобивани, притежавани и прехвърлени от членовете на Съвета през 2023 г. акции на Дружеството, както и нямат права да придобиват такива.

Членовете на съвета на директорите: Радослав Миленков, Цветанка Минчева, Мирослав Вичев, Тамаш Хак-Ковач, Питър Рубен, Никола Кедев, Никола Бакалов и Николай Спасов не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници и не притежават повече от 25% от капитала на друго дружество.

Петър Славов притежава повече от 25% от капитала на дружество „Проглед“ ООД.

Участието на членовете на Съвета на директорите на БОРИКА АД в управлението на други дружества е следното:

- Радослав Миленков – Председател на Съвета на директорите на „Печатница на БНБ“ АД;
- Мирослав Вичев - не участва в други търговски дружества като прокурист, управител или член на съвети;
- Тамаш Хак-Ковач – член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на Банка ДСК АД; член на Надзорния съвет на ДСК Лизинг АД и „Пенсионно осигурителна компания ДСК Родина“ АД, член на Съвета на директорите на „дск Венчърс“ ЕАД;
- Питър Рубен – Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на ОББ АД;
- Никола Бакалов – Член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на Първа инвестиционна банка АД, член на Съвета на директорите на Фи Хелт застраховане АД, член на Управителния съвет на Асоциация на банките в България, Управител на „Международен банков институт“ ЕООД;
- Цветанка Минчева – Председател на Управителния съвет на УниКредит Булбанк АД; Председател на Надзорния съвет на УниКредит Лизинг АД и

УниКредит Кънсюмър Файненсинг АД, Председател на Управителния съвет на „Съвет на жените в бизнеса в България“ (НПО);

- Петър Славов - Председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор на Прокредит Банк (България) ЕАД, Председател на Надзорния съвет на ПроКредит Пропъртийз ЕАД, ПроКредит Едюкейшън ЕАД и Честно средно училище Дени Дидро ЕАД, член на Управителния съвет на сдружение Прокредит Здраве;
- Никола Кедев – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Централна кооперативна банка АД;
- Николай Спасов – член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ТИ БИ АЙ Банк ЕАД, член на Съвета на директорите на ТИ БИ АЙ Бай ЕАД.

Дружеството няма сключени договори през 2023 г. с членовете на Съвета на директорите, както и със свързани с тях лица, съгласно изискванията на чл. 240б от ТЗ.

ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ

Приходите от услуги на БОРИКА АД за 2023 г. по бизнес линии, сравнени с предходната година са:

ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ НА БОРИКА АД	Отчет 2023 г. (хил. лв.)	Отчет 2022 г. (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Регулирани и платежни услуги	21 815	17 077	27.7
Картови услуги	26 261	22 491	16.8
Удостоверителни услуги	6 386	6 026	6.0
Финтех услуги	2 204	1 648	33.7
Софтуерни услуги	2 435	1 812	34.4
Инфраструктурни услуги	699	587	19.1
Продажби и следпродажбено обслужване	433	334	29.6
НКПС	491	339	44.8
Платежна институция Борика	3 087	2 515	22.7
Всичко приходи	63 811	52 829	20.8

Нарастването на приходите спрямо 2022 г. е в следствие на:

- стабилен ръст на транзакциите в платежните и картовата система, и на обемите на плащанията в ПИ Борика;
- увеличение на цените на транзакциите в платежните системи БИСЕРА 6 и БОРИКА, в Switch, Swift, транзакциите на АТМ, персонализация на карти и ПИН и Софтуерни услуги;
- увеличение на приходите от удостоверителни и финтех услуги .

В структурата на приходите, на графиката по-долу, се откроява изменението в относителния дял на Картови услуги, като делът им намалява с 2% за сметка на увеличение на дела на приходите от Регулирани и платежни услуги. Делът на приходите от Удостоверителни услуги намалява с 1%, а този на Софтуерни услуги съответно нараства с 1%.

Структура на приходите от услуги, %

РЕГУЛИРАНИ И ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

Регулирани и платежни услуги	Отчет 2023 г. (хил. лв.)	Отчет 2022 г. (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
БИСЕРА 6, в т.ч.	7 106	5 465	30.0
Бюджетни плащания	2 667	1 947	37.0
Пакетни плащания	3 511	3 266	7.5
Незабавни плащания	928	252	268.3
БИСЕРА 7	247	246	0.4
СЕБРА	1 554	1 599	-2.8
Платежна система БОРИКА и Switch	11 108	8 496	30.7
SWIFT	1 275	1 011	26.1
PGate SaaS	434	260	66.9
Mobile Lookup	91	-	N/A
Общо приходи	21 815	17 077	27.7

От началото на годината се наблюдава стабилно нарастване на транзакциите при всички платежни системи, като най-голям ръст има при транзакциите в Платежна система Борика и Switch, както и на бюджетните транзакции в Бисера 6.

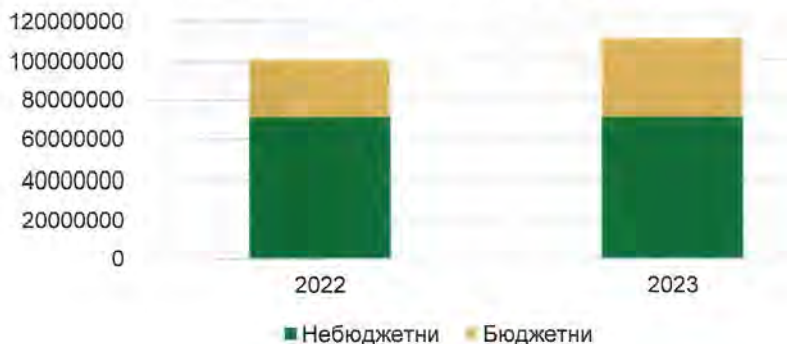
БИСЕРА 6

Общият брой на транзакциите през БИСЕРА 6 достигна 111 003 хил. бр., което е ръст от 10,5% спрямо предходната година (6% през 2022 г. спрямо 2021 г.). Небюджетните плащания намаляха с 0,2% (ръст от 8% през 2022 г. спрямо 2021 г.), а броят на бюджетните плащания нарасна с 36,2%, (2% през 2022 г. спрямо 2021 г.).

По-големият ръст на приходите се дължи и на увеличение на цените на транзакциите от началото на 2023 г.

Относителният дял на бюджетни към небюджетни трансакции обвърна тренда от последните години като се промени в полза на бюджетните и достигна съответно 36:64 (30:70 за 2022 г.).

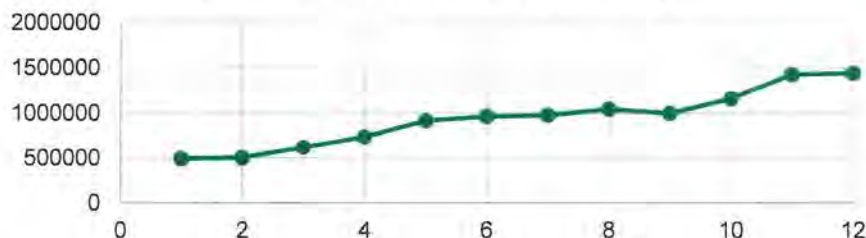
Изменение на трансакции в Бб, бр.

Сумите „пренесени“ с трансакциите в БИСЕРА 6 нарастват с 23% спрямо 2022 г., като за сравнение ръстът през 2022 г. спрямо 2021 г. също е бил 23%.

Към края на годината в Незабавните плащания участват 28 доставчици на платежни услуги. Всички те са получатели на плащания, а 18 от тях са и наредители. Броят на незабавните трансакции в края на годината достигна 1 437 хил. бр. през декември или 192% ръст спрямо декември 2022 г., а „пренесените“ с тях суми в последния месец на годината са 2 318 хил. лв. или 172% ръст спрямо същия период на миналата година. Бързото увеличение на този нов вид трансакции се дължи на избора на някои от участниците да заменят пакетните плащания изцяло с незабавни.

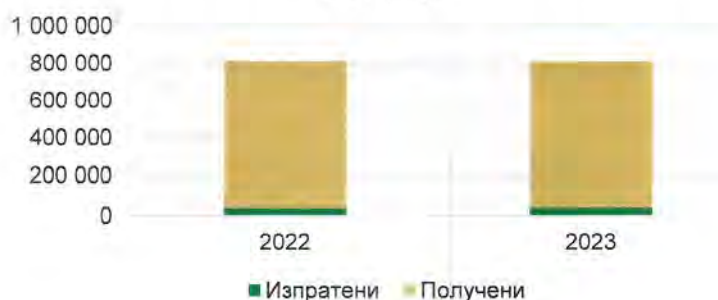
Ръст на незабавни плащания, бр.

БИСЕРА7-EUR

Общият брой трансакции в системата към края на 2023 г. е 790 хил. бр., което представлява спад спрямо 2022 г. от 0,3%. Намалението е изцяло генерирано от броя изпратени трансакции, които намаляват с 6%. При трансакциите получени от участниците в системата, се наблюдава запазване на нивото от 2022 г.

Изменение на транзакциите в БИСЕРА7 EUR, бр.

Броят на участниците в системата е 17, от които 14 директни и 3 индиректни участници.

СЕБРА

Броят на транзакциите през система СЕБРА на годишна база отбелязва ръст от 6,6% спрямо 2022 г. (10,6% през 2022 г. спрямо 2021 г.). Сумата на одобрените бюджетни плащания нараства с 15% (24,2% през 2022 г. спрямо 2021 г.).

Статистика СЕБРА	2022	2023
Общ брой бюджетни организации в края на годината	5 607	5 691
Разпоредители, одобряващи плащания - всичко	215	237
от тях първостепенни разпоредители	116	118
други (второстепенни)	99	119
Брой потребители на системата	1 148	1 181
Одобрени плащания		
брой	3 528 680	3 760 852
сума	67 061 586 707	77 121 787 953

ПЛАТЕЖНА СИСТЕМА БОРИКА И SWITCH

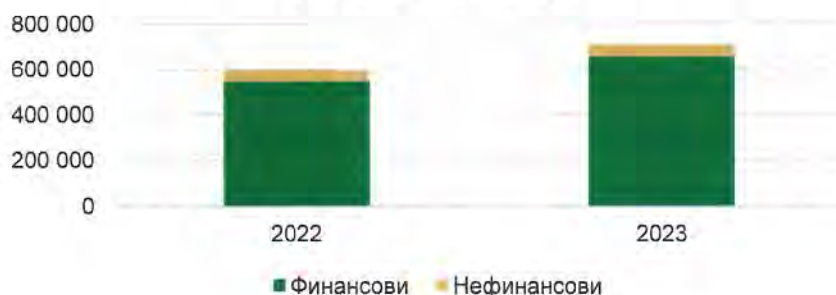
С най-голям ръст от платежните системи е броят на транзакциите в Платежна система БОРИКА, като спрямо 2022 г. темповете се нормализират.

Финансовите транзакции през периода нарастват с 19,3% в сравнение с 2022 г. (23% през 2022 г. спрямо 2021 г.), а нефинансовите намаляват с 8,5%. Другите транзакции нарастват с 22%. Така общият брой транзакции в Платежна система БОРИКА нарастват с 19% спрямо предходната година.

По-големият ръст на приходите се дължи и на увеличение на цените на транзакциите от началото на 2023 г.

Броят на участниците в платежната система БОРИКА към края на 2023 г. е 26, като 21 са търговски банки и 5 са платежни институции.

Изменение на транзакциите в Платежна система Борика, бр.

SWIFT

Приходите от Swift ССБ нарастват с 26% спрямо предходната година. Това се дължи както на стартиране през 2023 г. на фактурирането на новата услуга Connector for T2 Bundle, така и на увеличение на цените на услугите от началото на 2023 г.

PGATE SAAS

Ръстът на приходите от 67% спрямо 2022 г. е в резултат на включването на двама нови ползвателя на услугата от началото на годината, с които общо клиентите, които я ползват стават 9. Фактурирани са и еднократни такси за внедряване на нови функционалности.

КАРТОВИ УСЛУГИ

Картови услуги	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
АТМ	2 798	2 316	20.8
ПОС	7 528	6 588	14.3
Управление на карти	8 090	7 438	8.8
Карти и ПИН, вкл. нетни приходи от стоки	2 460	1 990	23.6
Електронна търговия	4 136	2 632	57.1
Sucard	390	467	-16.5
UATP	410	296	38.5
Управление на риск и съответствие	449	363	23.7
Общо приходи	26 261	22 090	18.9

От началото на годината се наблюдава стабилно нарастване на картовите транзакции през ПОС и ВПОС терминали. Броят на транзакциите през АТМ расте с по-нисък темп и основно от приемащата страна. В сравнение с предходната година обаче, когато пазара на платежни услуги се възстановяваше след COVID 19, през 2023 г. темповете на растеж са нормализирани.

През месец май бяха приети промени на цените на транзакции само за АТМ, тъй като при тях, през годините, темпът на растеж на броя транзакции намалява, а разходите за процесирание остават постоянни в голямата си част, а същевременно тяхната стойност

нараства в резултат на инфлационните процеси. Тарифирането по новите цени за АТМ започна от юли 2023 г.

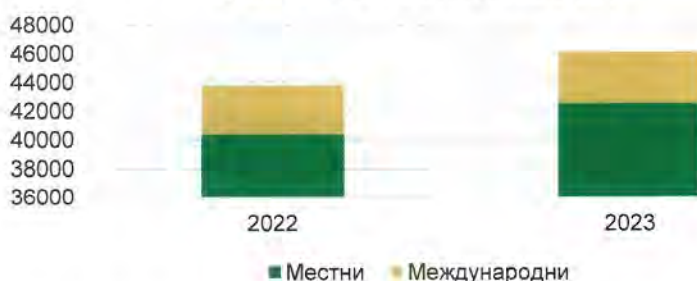
Структурата на финансовите транзакции, приети на АТМ и ПОС продължава да се променя все повече в полза на ПОС транзакциите. Относителният дял на АТМ към ПОС транзакции през 2023 г. е в съотношение 22:78 (25:75 през 2022 г.).

АТМ

Увеличението на броя финансови транзакции е 5,3% спрямо предходната година (4% през 2022 г. спрямо 2021 г.). Броят на местните финансови транзакции на АТМ расте с 5% (2% през 2022 г. спрямо 2021 г.).

Броят на финансовите транзакции с карти, издадени в чужбина към края на годината достигна ръст от 5,5% (30% през 2022 г. спрямо 2021 г.).

Изменение на местни и международни транзакции на АТМ, хил. бр.

От транзакциите на АТМ, броят на тегленията нараства с 4,8%, броят депозитни транзакции расте с 12,4%, а броят на нефинансовите транзакции се увеличава с 5,7%.

Изменение на транзакциите на АТМ по видове, хил. бр.

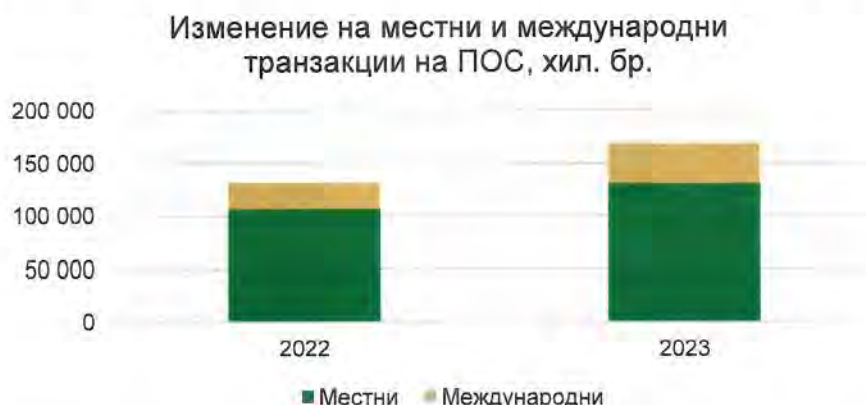

Към края на 2023 г. свързаните АТМ към система БОРИКА са 1 840 бр. (1 762 бр. в края на 2022 г.). Увеличението спрямо края на миналата година е в размер на 4,4%.

ПОС

Финансовите транзакции на ПОС нарастват много по-бързо от тези на АТМ, като ръстът спрямо 2022 г. достигна 28% (37% през 2022 г. спрямо 2021 г.). Броят на нефинансовите транзакции намалява с 56%.

Транзакциите на ПОС с карти, издадени в страната нарастват с 23% спрямо 2022 г., а транзакциите на ПОС с карти, издадени в чужбина растат с 48,5% спрямо 2022 г.

Поддържаните ПОС терминали в система БОРИКА към края на 2023 г. са 60 670 броя (53 373 бр. в края на 2022 г.). Нарастването е в размер на 13,7%.

УПРАВЛЕНИЕ НА КАРТИ

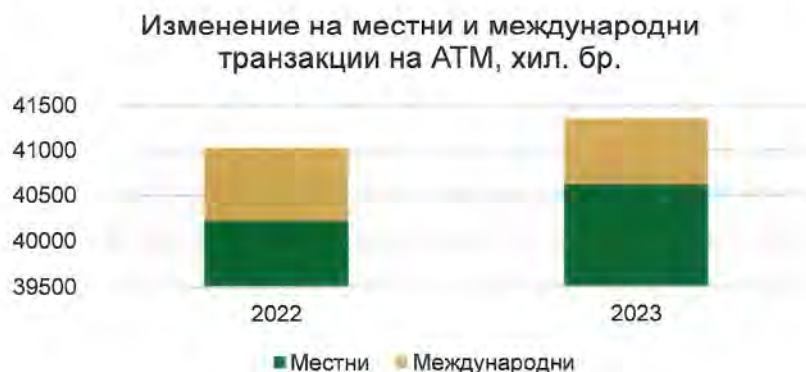
Общият брой транзакции на издател през 2023 г. нарасна с 15% спрямо предходната година (19% през 2022 г. спрямо 2021 г.). Броят на финансовите транзакции се увеличи с 15,7%, а този на нефинансовите и други транзакции с 10,5%.

Относителният дял на ATM към ПОС транзакциите продължава бързо да се изменя в полза на ПОС транзакциите, като през 2023 г. достигна съотношение съответно от 24:76 (28:72 през 2022 г.).

Транзакции на ATM

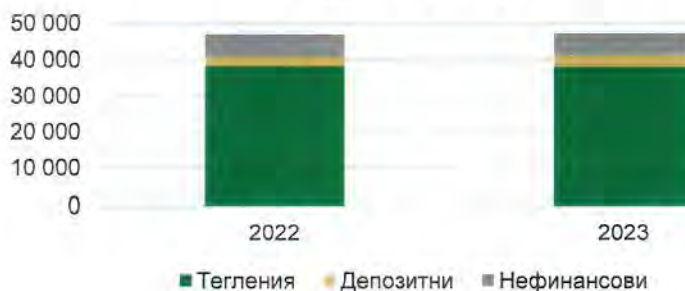
През 2023 г. финансовите транзакции на ATM нарастват спрямо 2022 г. с 0,8% (спад 2% през 2022 г. спрямо 2021 г.).

Броят на местните финансови транзакции на ATM се увеличава с 1%, а този на финансовите транзакции с карти, издадени в чужбина намалява с 8,5%.

От транзакциите на ATM, броят на тегленията остава без промяна спрямо 2022 г., броят депозитни транзакции расте с 12%, а броят нефинансовите транзакции намалява с 1%.

Изменение на транзакциите на ATM по видове, хил. бр.

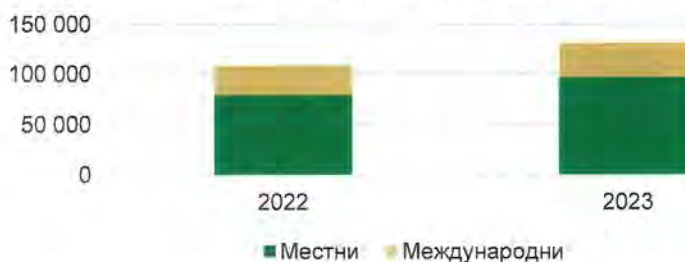

През 2023 г. относителният дял на местните към международните транзакции на ATM се запазва на нивото на 2022 г. в съотношение съответно 98:2.

Транзакции на ПОС

През 2023 г. общият брой на транзакциите на ПОС нараства с 21% спрямо 2022 г. (29% през 2022 г. спрямо 2021 г.). Броят на местните транзакции на ПОС нараства с 22%, а при броя на международните транзакции на ПОС увеличението е с 19% спрямо миналата година.

Изменение на местни и международни транзакции на ПОС, хил.бр.

Относителният дял на местните към международните транзакции на ПОС през 2023 г. не се променя спрямо предходната година и остава 74:26.

Общият брой на поддържаните карти в системата е 2 311 хил. бр. (2 359 хил. бр. в края на 2021 г.). Намалението спрямо края на миналата година е 2%.

КАРТИ И ПИН

Общият брой на персонализираните карти за 2023 г. достигна 2 043 хил. бр. и се увеличава с 3,7% спрямо 2022 г. От всички персонализирани карти през 2023 г. се пликват 72% (през 2022 г. са 88%).

Броят на генерираните ПИН намалява с 3% за 2023 г. спрямо 2022 г.

Броят на електронно доставяния ПИН нараства с 57%.

Приходите от сортиране и пакетиране на карти се увеличават с 35% спрямо предходната година.

ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

Общият брой регистрирани карти в Системата за сигурни плащания през Интернет към края на 2023 г. е в размер на 2 259 хил. бр. (2 245 хил. бр. в края на 2022 г.), което представлява ръст от 0,6% спрямо края на миналата година.

В Системата за сигурни плащания през Интернет (в частта акцептиране на плащания) в края на 2023 г. активните търговци достигнаха 2 721 бр. (2 447 бр. в края на 2021 г.), което представлява ръст от 11% спрямо края на миналата година.

Броят на транзакциите с карти на виртуални ПОС терминали нараства с 17% (6% през 2022 г. спрямо 2021 г.).

Регистрираните активни токъни нарастват с 82% спрямо 2022 г., а автентикациите с карти растат с 17% спрямо предходната година.

SUCARD / WAY4

Намалението на приходите спрямо 2022 г. се дължи на излизането на клиент от услугата и по-малко еднократни приходи от доработки през 2023 г. в сравнение с предходната година.

УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ

Удостоверителни услуги	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
B-TRUST, вкл. нетни приходи от стоки	5 896	5 741	2.7
<i>Нетни приходи от стоки</i>	200	205	-2.4
Приходи от Облачен КЕП и доверителни услуги	490	285	71.9
Общо приходи	6 386	6 026	6.0

Броят на издадените нови удостоверения за КЕП през 2023 г. спрямо предходната година нарасна с 5%.

Разгледани поотделно:

- при издадените нови персонални сертификати се наблюдава ръст от 9% спрямо миналата година. Това се дължи на факта, че услугите за фирми са достъпни с персонален сертификат и като следствие са сключени договори с големи корпоративни клиенти, които предпочитат персонални КЕП.
- при издадените нови професионални сертификати е реализиран ръст от 2% в сравнение с 2022 г.

Приходите от нови КУКЕП за 2023 г. са нараснали с 6% спрямо 2022 г.

Броят подновени сертификати през 2023 г. нарасна с 4% сравнено с 2022 г. Подновени, от всички валидни през 2023 г., са 85%, като спрямо 2022 г., процентът се запазва.

Приходите от подновени сертификати през 2023 г. са с 7% повече, спрямо предходната година.

През 2023 г. са издадени с 92% повече Облачни КЕП от издадените през 2022 г.

ФИНТЕХ УСЛУГИ

Финтех услуги	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
PSD2	564	556	1.4
eFaktura	993	991	0.2
InfoPay/Инфобанк	86	101	-14.9
Електронно известяване	561	401	39.9
Общо приходи	2 204	2 049	7.6

EFAKTURA

През 2023 г. са сключени 29 договора с нови клиенти на услугата, но други 11 клиенти са прекратили договора си. Така общият брой на издателите в системата е 772 спрямо 764 през 2022 г.

От началото на годината броят фактури, преминали през системата надхвърли 9 млн. бр., като под 1% от тях са от нови издатели. В сравнение с 2022 г., броят фактури, преминали през системата се увеличава с 3%, но това не води до същото увеличение на приходите, защото част от клиентите са с фиксирани такси, независещи от броя фактури.

PSD2

Приходите през 2023 г. са формирани основно от месечни такси за ползване. Малкият ръст на приходите е формиран от нов клиент, който се включва в услугата в средата на миналата година.

ИНФОБАНК / INFOPAY

През 2023 г. са сключени 63 договора за услугата, което е над планираното за периода.

Намалението на приходите се дължи на прекратяване на участието на няколко клиента в системата Инфобанк от началото на годината.

СОФТУЕРНИ УСЛУГИ

Софтуерни услуги	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Софтуерни услуги	2 435	1 812	34.4
Общо приходи	2 435	1 812	34.4

Приходите от софтуерни услуги се формират от приходи за развитие на продуктите и приходи от технически поддръжки.

Върху големият ръст на приходите влияние оказват както увеличението на цените на тези услуги средно с 20%, така и увеличението на таксите за поддръжка с 10% от началото на 2023 г. Приходите от доработки нарастват с 76% спрямо миналата година, а ако се елиминира влиянието на цените, ръстът би бил 48%.

ИНФРАСТРУКТУРНИ УСЛУГИ

Инфраструктурни услуги	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Инфраструктура като услуга	699	587	19.1
Общо приходи	699	587	19.1

Нарастването на приходите спрямо 2022 г. се дължи на увеличение на обема на предлаганите услуги на съществуващ клиент, което стартира в средата на годината.

ПРОДАЖБИ И СЛЕДПРОДАЖБЕНО ОБСЛУЖВАНЕ

Продажби и следпродажбено обслужване	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Кол център	433	334	29.6
Общо приходи	433	334	29.6

Увеличението на приходите от услугата Кол център се дължи на две причини - включване на двама нови клиенти и стартиране на обслужването на клиенти на новата услуга Soft POS.

ПЛАТЕЖНА ИНСТИТУЦИЯ БОРИКА

Платежна институция БОРИКА	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Акцептиране на плащания	3 074	2 503	22.8
Централизирано акцептиране	13	12	8.3
Общо приходи	3 087	2 515	22.7

Платежната институция БОРИКА към края на 2023 г. обслужва десет търговеца и има инсталирани 1 096 физически и 11 виртуални ПОС терминали.

Общият обем на транзакциите, акцептирани от ПИ Борика, е нараснал с 37,8% спрямо 2022 г., а броят им расте с 11,2%.

НАЦИОНАЛНА КАРТОВА И ПЛАТЕЖНА СХЕМА

Национална картова и платежна схема	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Bcard	362	318	13.8
Blink	129	21	514.3
Общо приходи	491	339	44.8

Към края на 2023 г. в Националната картова схема Bcard участват 24 Доставчици на платежни услуги и 3 компании, доставчици на неплатежни услуги, които предлагат на своите клиенти картовите услуги Bcard на Схемата:

- 6 ДПУ като Издатели на платежни карти Bcard;
- 21 ДПУ като Акцептиращи Институции за приемане на платежни карти Bcard (1 институция по-малко от 2022 г., поради обединяване на две банки);
- 2 Издателя на карти Bcard в ограничена мрежа;
- 5 ДПУ като Акцептиращи Институции за приемане на карти в ограничена мрежа.

Издадените карти Bcard се увеличават с 22,6%, а реализирания транзакционен обем с тях за цялата година е нараснал с 18,8%.

В Националната платежна схема Blink участват:

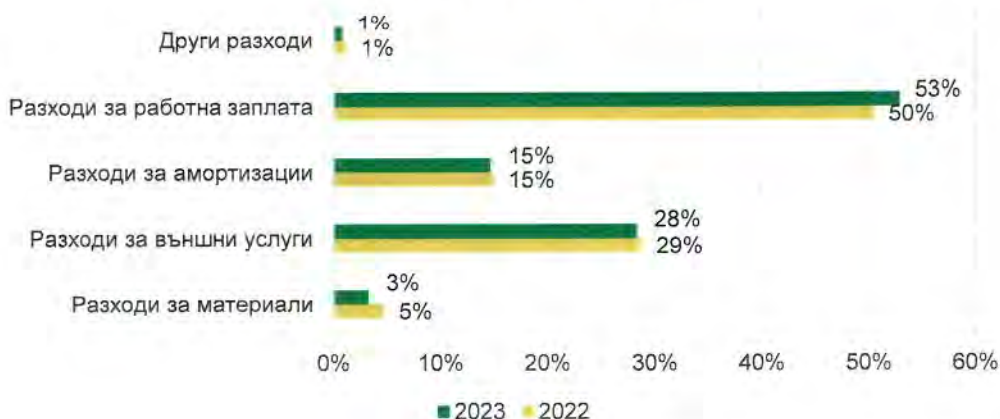
- 28 ДПУ подписали споразумение за участие в НКПС като Институция на получател на незабавни плащания Blink;
- 18 ДПУ сертифицирани като Институция на наредител и получател на незабавни плащания Blink.

ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

Изменението на разходите за основна дейност на Дружеството през 2023 г. е следното:

РАЗХОДИ НА БОРИКА АД	Отчет 2023 г. (хил. лв.)	Отчет 2022 г. (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Разходи за материали	1 730	2 126	-18.6
Разходи за външни услуги	14 899	13 001	14.6
Разходи за амортизации	7 710	6 741	14.4
Разходи за работна заплата	27 809	22 789	22.0
Други разходи	420	507	-17.2
Всичко оперативни разходи	52 568	45 164	16.4

Структура на разходите, %

РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходи за материали	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Разходи за горива	64	63	1.6
Електроенергия и топлоенергия	663	1 199	-44.7
Материали за електронен подпис	344	267	28.8
Материали за карти и ПИН	203	246	-17.5
Канцеларски и офис материали	163	130	25.4
Рекламни материали	186	109	70.6
Активи под праг на същественост	91	100	-9.0
Други разходи	16	12	33.3
Общо разходи	1 730	2 126	-18.6

Намалението на разходите за горива, електроенергия и топлоенергия е следствие от успокояване на цените на енергийните ресурси, които бяха достигнали много високи нива през 2022 г. в резултат на бързото следпандемично възстановяване и конфликта в Украйна.

Причина за нарастването на материалите за електронен подпис е големият ръст на броя на нови КУКЕП.

Увеличението на канцеларски и офис материали и други разходи е в резултат на повишените цени на почти всички материали - тонери, хартия, материали за поддръжка на сгради и дейта центрове, както и на компютърна периферия.

Увеличението на рекламните материали се дължи на отчетени разходи за участие в кариерни изложения, производство на материали за PR и реклама на B-trust, производство на повече папки, брошури и други материали за търговските офиси.

РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходи за външни услуги	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Телекомуникационни разходи	978	803	21.8
Сервизни и лицензионни такси	9 186	8 494	8.1
Наеми и охрана	62	69	-10.1
Поддръжка на офиси	205	113	81.4
Реклама	1 229	733	67.7
Одити и сертифициране	231	212	9.0
Застраховки	75	72	4.2
Данъци и такси	195	199	-2.0
Квалификация и обучения	220	223	-1.3
Консултантски услуги	2 019	1 532	31.8
Транспортни разходи	73	61	19.7
Текущи ремонти	262	327	-19.9
Други разходи	164	163	0.6
Общо разходи	14 899	13 001	14.6

Увеличението на разходите за телекомуникационни услуги се дължи основно на нарастване на разходите за SMS известията, в резултат на ръст на продажбите на тази услуга.

При разходите за сервизни и лицензни такси увеличението спрямо 2022 г. е в следствие на ръст на променливи разходи, свързани с увеличаване на транзакциите на някои услуги, поддръжката на нови продукти и системи за Удостоверителни и Картови услуги, увеличение на постоянни такси за поддръжка в резултат на покупка на по-голям брой лицензи или индексация на съществуващи.

Големият ръст на разходите за реклама е в следствие от провеждане на телевизионна и дигитална рекламна кампания за популяризиране на незабавни плащания и P2P, разпространяване на дигитализираните почерци на Васил Левски и Христо Ботев до повече хора, подпомагане издаването на bcard и blink по договори за финансово подпомагане и промотиране с банките участници, провеждането на няколко медийни събития, рекламни и PR инициативи, свързани с незабавни плащания, Борика Нова генерация, B-trust и финтех услуги.

В разходите за консултантски услуги за периода са отчетени средства за сертификационни проекти с МКС, услуги по проекта за транспорт, консултантски услуги по проекти, свързани с картови услуги, Борика НГ, развитие на удостоверителни и софтуерни услуги. Включени са и разходи за проекти по повишаване на информационната сигурност, проектиране на ремонтни дейности, правни консултации, както и миграция към нова версия на ERP системата.

РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ

Разходите за амортизации през 2023 г. достигат 7 710 хил. лв., което е увеличение спрямо 2022 г. с 14%. Увеличението се дължи на внедряване на активи по програмата Борика Нова генерация, незабавни плащания, удостоверителни услуги, подмяна на ИТ оборудване, ремонт на представителства в страната и др.

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Разходи за персонал	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Трудови възнаграждения	22 751	18 528	22.8
Социални осигуровки	2 542	2 239	13.5
Социални придобивки	2 516	2 022	24.4
Общо разходи	27 809	22 789	22.0

Нарастването на възнагражденията за персонала е в резултат на планирано увеличение на основните заплати на служителите от началото на годината и назначаването на нови служители. Целта на увеличението беше както индексирание, поради високата инфлация, за задържане на съществуващите служители, така и за привличане на нови качествени специалисти. Увеличението беше приложено диференцирано с цел насочване основно към корекции в заплатите на ИТ старши специалистите с цел догонване на пазарните нива на заплащане. Силният натиск на пазара и отчетените два пъти по-високи размери на текучество на тези позиции спрямо общото ниво на текучество в БОРИКА, създават критична необходимост от сериозни промени в

заплащането на тези служители. Недостигът на професионалисти и силното конкурентно търсене от други компании създават сериозни пречки за привличане и задържане на компетентни специалисти.

От началото на 2023 год. са направени назначения на 50 нови служители. От тези назначения 21 специалисти са привлечени на позиции, които са оваканти от пенсионирани/напуснали служители, а останалите 29 назначения са на вакантни позиции.

Разходите за осигуровки и социални надбавки се увеличават в резултат на увеличения брой служители и съответно по-високите разходи за възнаграждения, а така също и на нормативното увеличение на максималния осигурителен праг през 2023 г., спрямо предходната година.

ДРУГИ РАЗХОДИ

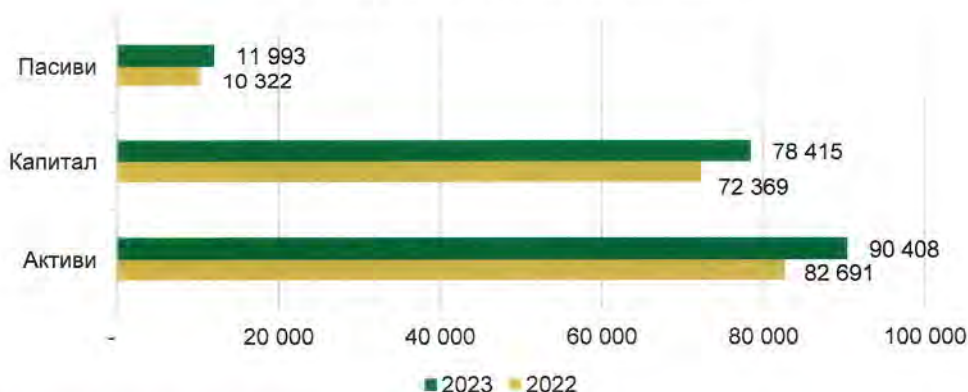
Нарастването на разходите за командировки и представителни се дължи на засиленото участие на служители в различни конференции и събития. Увеличават се и дейностите по организирането на семинари и презентационни срещи, както за служителите, така и за клиенти на дружеството.

Други разходи	Отчет 2023 (хил. лв.)	Отчет 2022 (хил. лв.)	Изм. 2023/2022, %
Разходи за командировки	227	136	66.9
Представителни разходи	104	59	76.3
Други разходи	89	312	-71.5
Общо разходи	420	507	-17.2

БАЛАНСОВА СТРУКТУРА И ИЗМЕНЕНИЯ

ОСНОВНИ БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Балансови показатели, хил. лв.

СТРУКТУРА НА АКТИВА

В Отчета за финансовото състояние на БОРИКА АД за 2023 г. активите са на обща стойност 90 408 хил. лв., което е увеличение от 7 717 хил. лв. или 9% спрямо 2022 г.

Нетекущите активи се увеличават с 4 922 хил. лв. или 12%, което е резултат основно от ръст на имоти, машини и оборудване с 17%, следвани от ръст на нематериални активи с 8%. Текущите активи нарастват с 2 795 хил. лв. или с 7%, в следствие на увеличаването основно на търговски вземания и други текущи активи.

Нетекущите активи имат относителен дял от 51% в общия размер на активите, а текущите активи съответно 49%. Това представлява увеличение на дела на нетекущите активи, съответно намаление на дела на текущите с 1% спрямо 2022 г.

В нетекущите активи (взети за 100%) с най-висок дял са нематериалните активи от 49,5%, следвани от имоти, машини и оборудване с 44,1%.

С най-висок относителен дял в текущите активи (взети за 100%) са парични средства и парични еквиваленти – 69%, което е спад спрямо 2022 г. от 5%. Следват търговските вземания с 15,5% и други текущи активи с 10,7%.

В общата структура на актива най-голямо изменение има в относителния дял на паричните средства и паричните еквиваленти:

Структура на актива, %

СТРУКТУРА НА ПАСИВА

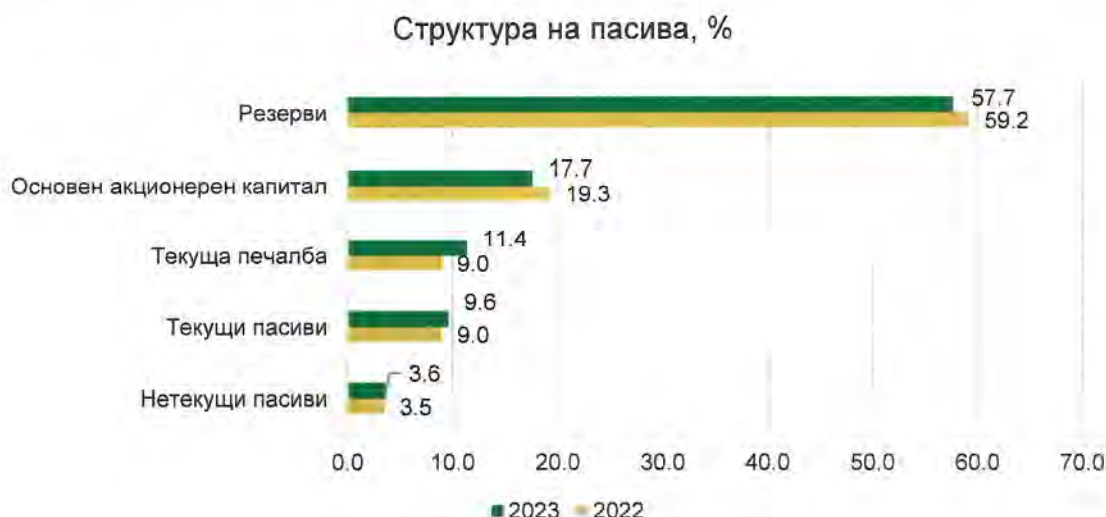
Собственият капитал на БОРИКА АД за 2023 г. е на стойност 78 415 хил. лв. Спрямо 2022 г. увеличението е в размер на 6 046 хил. лв. или 8,4%, което се дължи в най-голяма степен на увеличението на резервите, които нарастват с 6,5%.

С най-висок относителен дял в структурата на пасива е собственият капитал от 86,7%. От него (взет за 100%) с най – голям дял са резервите – 66,6%, следвани от основния капитал с относителен дял 20,3% и пари и парични еквиваленти с 13,1%.

Общите пасиви се увеличават с 1 671 хил. лв. или с 16%. Относителният им дял в структурата на пасива е 13,3%.

Нетекущите пасиви нарастват с 377 хил. лв., или с 13%. С най-голям относителен дял в структурата на нетекущите пасиви са задължения към персонала при пенсиониране от 39,4%, следвани от задължения за лизинг с 34,5% и пасивите по договори с клиенти с 26,1%.

Текущите пасиви се увеличават с 1 294 хил. лв. или 17,5%. За това допринасят в най-голяма степен увеличението на задълженията за други данъци. С най-голям относителен дял в структурата на текущите пасиви са пасивите по договори с клиенти от 36,3%. Делът на търговските задължения е 32,6%, на задълженията за други данъци е 12,9%, а на задълженията към персонала е 11,7%.

ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

БОРИКА е компания с традиции в корпоративната политика и култура. Тя поставя качествената консултация, вниманието и индивидуалния подход към клиента на първо място, което допринася за изграждането на позитивен имидж, повишаване познаваемостта на марките и запазване на лоялността на клиентите.

Благодарение на поддържането на висок стандарт при обслужването на клиентите, БОРИКА успява да задържи и увеличи броя на клиентите си. Гарантираното качество на услугите е допълнено с професионално ниво на след-продажбена поддръжка. За това допринася и обратната връзка от клиентите. Контактният център е едно от ключовите предимства на компанията пред нейните конкуренти. Постоянното повишаване на компетентността на служителите в Центъра за помощ, както и следенето на често срещаните проблеми и тяхното превантивно решаване се оказват ключови за подобряване на работата, както и за повишаване на клиентската удовлетвореност.

БОРИКА има обособени два контактни центъра:

- Център за обслужване на крайни клиенти – на удостоверителните и финтех услугите, предлагани от БОРИКА, и на банки и финансови институции, с които дружеството има сключени договори за обслужване на обаждания на техни клиенти;
- Център за обслужване на корпоративни клиенти – обслужва корпоративните клиенти при възникнали инциденти със системите.

Доброто познаване на целевите пазари, се постига чрез постоянното проучване на пазарната среда и изменящите се потребности, проучване на правни, икономически, ценови и конкурентни фактори, които влияят върху маркетинговата политика на Дружеството и неговите продажби.

МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

През 2023 г. бе продължена традицията представители на БОРИКА да участват в най-влиятелните конференции за финансовия сектор у нас. Водещи експерти от дружеството представиха ключови проекти пред целевите аудитории на: Финтех конференцията DigiPay; Финансов форум „Иновации“, инициатива на Асоциация „Банка на годината“; Конференцията Next Level HR 2023 – организирана от списание „Мениджър“ за професионалистите по управление на хора, Конференцията HR & Employer Branding and Awards 2023 – организирана от сп. Forbes за HR професионалисти; Конференцията „Банките и бизнесът“ – годишна конференция на Капитал Executive Circle.

И тази година проведохме клиентски семинар по програма „БОРИКА Нова Генерация“, който традиционно събира водещи картови експерти от бранша. През изминалата година бяхме организатор и домакин и на международна конференция за бъдещето на разплащанията под мотото „Shaping the future of payments in Europe“. За клиенти на финтех услугите на БОРИКА, представители на фирми, разработчици на ERP/ счетоводен софтуер, бе организирана стилна бизнес закуска под надслов „Финанси под контрол: Финтех решения от БОРИКА“.

Целогодишно реализирахме дигитална кампания на услугите по електронна идентификация и подписване, а в края на годината и за услугата e-Faktura. Имахме активно присъствие във водещи бизнес медии, като с различни ПР участия комуникирахме бизнес решения и имиджови корпоративни инициативи на тема: електронно трудово досие в БОРИКА; решения за електронна търговия, незабавни плащания, електронни ваучери за храна, съвместни партньорски проекти по линия на финтех услугите.

КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Корпоративната социална отговор на БОРИКА продължи да се развива както по линия на дългогодишните ни партньорства, така и с включването на нови инициативи и партньори:

- Фондация „Нашите недоносени деца“ – оказана материална подкрепа за изграждане на терапевтично пространство за развитие на недоносените деца. В края на годината допринесохме за каузата, като за пореден път организирахме Коледен благотворителен базар в офисите на Дружеството
- SOS детски селища България - Тази година БОРИКА стана първият български партньор на програмата Youth Can на SOS детски селища България, като освен финансовото дарение, наши служители участваха и в менторските инициативи. В подкрепа на децата от SOS Детски селища България с в. Дрен проведохме благотворителен брънч и благотворителен базар в седмицата преди Великден.
- В сътрудничество с Национален фонд „Св. Никола“ реализирахме няколко благотворителни инициативи: осигурихме диагностика и пълно офталмологично лечение на 20 деца и младежи, лишени от родителски грижи. Преди великденските празници зарадвахме 22 деца от с. Борован с мечтаните от тях игри. Осигурихме и летни рехабилитационни лагери за деца от ЦНСТ – Стражица, а в края на годината инвестирахме в дрехи и обувки за деца от фонда.

- Традиционно подкрепихме и инициативата Българската Коледа, чието 21-о издание е в подкрепа на детската хирургия
- За първа година подкрепихме деца от Националната търговско-банкова гимназия, като осигурихме средства за участието им в ежегодния панаир на училищните банки и фирми, организиран от гимназията.
- За четвърта поредна година, служители на БОРИКА бяха благотворително в инициатива Postbank Business Run.

Във връзка с практиката на БОРИКА АД за извеждане от употреба на техника, след изтичането на гаранционния ѝ срок, беше направено голямо дарение на монитори, персонални компютри и лаптопи към две от партньорските ни организации - SOS детски селища България и Национален фонд „Св. Никола“.

През 2023 г. започнахме целенасочена комуникация и по линия на Employer Branding, като участвахме в поредица от събития, най-голямото от които бе Career Show.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

И през тази година приоритет в работата на Човешки ресурси беше популяризирането на работодателската марка с поредица от инициативи с позиционирането на Дружеството пред различна аудитория. От една страна това бяха участие в събития, външни семинари и подкасти, на които беше презентирано Електронното трудово досие и ползите от внедряването му в HR процесите на Дружеството. Решението при внедряването на електронното трудово досие е базирано на интегрирането на удостоверителните услуги, предлагани от БОРИКА АД, с използваната HR система като така напълно съответстваме с всички нормативни изисквания за използването на дигитални трудово правни документи.

БОРИКА участва и в няколко кариерни форума с цел привличане на кандидати за работа с добро образование, експертиза и опит, а именно:

- Career Show в София и в Пловдив. В рамките на това събитие се проведе и Career Show Awards 2023, където БОРИКА АД беше отличена със сребърно отличие в категория „Интеграция на нови технологии“ за проекта си „Електронно трудово досие“;
- Кариерен форум на факултета по „Математика и информатика“ към СУ „Св. Климент Охридски“;
- Кариерен форум на УНСС – София.

В края на годината Дружеството се включи успешно и в инициативата на To The Top „Обядвай с шефа на“, в рамките на която млади и амбициозни хора се срещат лично с лидерите на едни от най-атрактивните компании в България в неформална обстановка.

Дружеството продължи да полага целенасочена грижи за развитие, надграждане и поддържане квалификацията на своите служители. БОРИКА осигури над 1 600 участия в над 150 различни обучения, тренинги, сертификационни курсове, семинари и конференции, проведени в присъствен и онлайн формат.

Основно вътрешните обучения се проведеха в присъствена форма, като освен регулярни присъствени семинари, в рамките на които участниците се обучават или надграждат знания по ангажменти и задачи, свързани с текущите и/или нови проекти, бяха въведени и нови инициативи, а именно:

- Стартира регулярното провеждане на присъствено on-boarding обучение за всички новоназначени служители в Дружеството, където новопостъпилите служители имат възможността да се запознаят със стратегията, мисията, визията, организационната структура на компанията, функционалните специфики на структурите и важните проекти от първо лице. Пред аудиторията презентират Главен изпълнителен директор и мениджърския състав като тези целенасочени on-boarding обучения целят освен в значителна степен да ориентират и запознаят новоназначените служители с бизнеса на компанията, заедно с това и да мотивират и ангажират служителите още в първите месеци на пребиването им в БОРИКА АД;
- Въведохме Менторска програма в Дружеството за служители, които имат необходимост от допълнително подпомагане, било при назначаването им или при промотирането им в позиция. Менторската програма беше приложена пилотно за 10 новоназначени служители в две от ключовите структури на Дружеството, като обратната връзка от участниците в Програмата и мениджърите на съответните структури потвърждава ефекта и стойността, която предоставя тя – както за отделния човек, така и за екипа като цяло.
- Наред с посоченото по-горе продължи и ефективното изпълнение на обученията, отнасящи се до Security Awareness Програмата на БОРИКА АД. Продължи и утвърдената вече практиката по провеждане на индивидуални специализирани въвеждащи обучения за новоназначени служители и on-boarding-а за новите мениджъри в Дружеството, както и други специализирани тренинги, отнасящи се до дейността на различни екипи.

Външните обучения бяха насочени към надграждане на специализирани ИТ и бизнес компетенции, придобиване на технически сертификации, различни soft skills умения (мениджърски компетенции и търговски преговори) както и семинари, отнасящи се до нормативни и регулаторни промени, засягащи пряко дейността на Дружеството. Включително във връзка с промените в организационна структура и разширяването на мениджърския екип беше проведено и обучение с външен консултант за целия висш мениджърски екип на Дружеството, с акцент върху развитието стратегията на компанията и новите бизнес инициативи.

През 2023 г. се проведеха и различни присъствени срещи за екипите на Дружеството, практика, която подпомага процеса по осигуряването на екипност и инкорпориране на новите членове на екипите. Екипни срещи, които предоставят възможност посланието на мениджмънта да бъде подадено лично и едновременно към всички участници – практика, която е от съществено значение за поддържане на мотивацията и утвърждаването на единността в екипа.

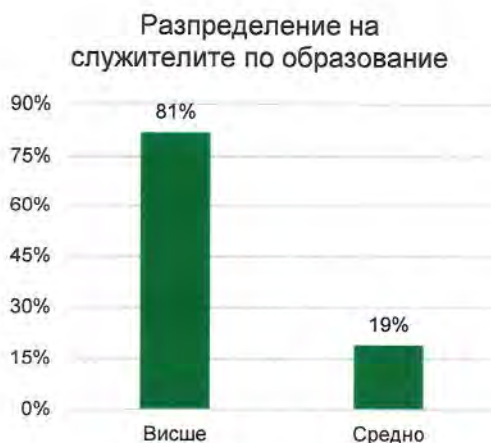
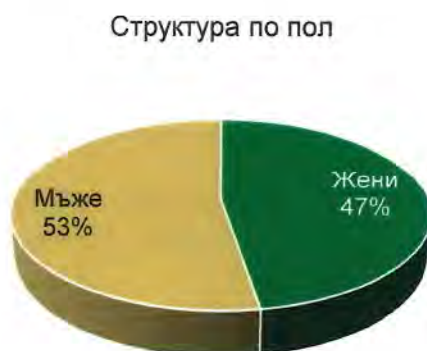
Към 31.12.2023 г. броят на служителите в БОРИКА достигна 403, при следното функционално разпределение:

Функционална структура на персонала	2022 г.	2023 г.
Управленска дейност	15	16
Софтуерна дейност	85	100
Оперативна дейност	134	138
Търговски персонал	81	84
Административни специалисти	36	39
Обслужващ и помощен персонал	32	26
Общо персонал (бр.)	383	403

Средната възраст на служителите е 44.9 години, а средната продължителност на работа в Дружеството – 9 години.

Разпределението на служителите в Дружеството по пол и образование е следното:

ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

Основен приоритет на Дружеството е да изпълнява задълженията си по развитие, поддръжане и опериране на платежни и информационни системи по най-ефективен начин, гарантирайки най-висока степен за тяхната сигурност и надеждност.

Усилията на БОРИКА са насочени към непрекъснато изследване, установяване и задоволяване на специфичните потребности и очаквания на клиентите, като наред с това се стреми да се адаптира към промените в бизнес средата и прилагайки най-добрите световни практики да осигури доверие и качествено обслужване според най-високите стандарти в индустрията.

По отношение на осигуряване на информационната сигурност БОРИКА е съсредоточена в изпълнението на цели, които включват:

- Гарантиране запазването на поверителност, цялостност и достъпност до информационните активи, които Дружеството създава, събира, обработва и комуникира;
- Последователно прилагане на процеси за управление на риска с цел гарантиране на навременно идентифициране на критични уязвимости и заплахи и тяхното намаляване чрез предприемане на ефикасни превантивни и коригиращи действия за постигане на необходимото ниво на сигурност;
- Надеждна защита на всички критични информационни системи и други активи на Дружеството, свързана с осигуряване сигурността на информацията, ефективно планиране на капацитета и използване на наличните ресурси;
- Недопускане на пробиви в сигурността на информационните системи;
- Спазване на законовите изисквания и подзаконови разпоредби, техническите изисквания, индустриални и международни стандарти, касаещи пряко или косвено сигурността и обработката на информация;
- Поддържане на световно признати сертификати за системи за управление, в съответствие с ISO 27001, ISO 22301 и ISO 20000-1;
- Сертифициране на основни бизнес дейности към индустриални стандарти PCI Data Security Standard, PCI 3DSecure, PCI PIN Security, PCI CP Logical Security, PCI CP Physical Security;
- Поддържане на сертифицирани удостоверителни услуги, съответстващи на Европейски Регламент 910/2014 (eIDAS);
- Изпълнение изискванията на Регламент 2016/679 на ЕП относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни (GDPR).

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Дирекция „Вътрешен одит“ е на пряко подчинение на Съвета на директорите на БОРИКА АД и докладва функционално за резултатите от своята дейност на всеки три месеца пред Съвета на директорите и пред Одитния комитет към Съвета на директорите на БОРИКА. Мястото и дейностите на функцията за вътрешен одит са регламентирани в „Статут на Вътрешния одит в БОРИКА АД“, а принципите и изпълнението на одитния процес са регламентирани с „Политика за Вътрешен одит“, „Процедура за вътрешен одит“ и „Методология за оценка и представяне на резултатите от вътрешен одит“. Съгласно Политиката, функцията за Вътрешен одит е организирана в дирекция и изпълнява своята дейност при спазване на принципите за независимост и обективност,

компетентност и професионална грижа, почтеност, поверителност и избягване на конфликт на интереси.

Одитните ангажменти се дефинират в Годишен план на базата на оценка на рискове в основните бизнес процеси и информационни системи в БОРИКА, както и спрямо наличния ресурс от вътрешни одитори. Идентифицираните области за одит са свързани със стратегически проекти на БОРИКА, ключови промени в организационната структура, в бизнес процесите, в ИТ инфраструктурата и в регулаторни изисквания за бизнеса.

През 2023 г. са изпълнени общо 13 одитни ангажменти – 9 планови и 4 тематични (извънпланови) одити. Одитните ангажменти бяха изпълнени в обхват и подход, който осигурява разумна увереност, че са обхванати ключови рискове и контролни дейности в одитираните проекти, системи и процеси в БОРИКА. Дейността на функцията за „Вътрешен одит“ беше изпълнена без наличие на ограничения по отношение на обхвата и на докладваните резултати, както и по отношение на достъпа до информация и ресурси на дружеството. В резултат на извършените одити през годината не бяха установени индикатори или случаи на измами или злоупотреба с активи и информация на БОРИКА.

От общо 144 броя препоръки с падеж на изпълнение през 2023 г., 122 броя или 85% са изпълнени, 21 броя (15%) са неизпълнените в срок препоръки, за които има удължен срок за изпълнение през 2023 г., за 1 препоръки (1%) има приет риск от мениджмънта.

От изпълнените 122 препоръки от вътрешни одити, 23 са с Висок приоритет, 36 са със Среден приоритет и 63 са с Нисък приоритет. Чрез изпълнените препоръки са коригирани слабости или са въведени оперативни и контролни подобрения в ключови бизнес процеси и ИТ системи от инфраструктура на БОРИКА. За сравнение, спрямо 2022 г., структурата на изпълнените препоръки е била от общо 121 препоръки, 27 са били с Висок приоритет, 39 със Среден приоритет и 55 с Нисък приоритет. През 2023 г. е налице слабо намаляване на броя на препоръките с Висок и Среден приоритет и нарастване на препоръките с Нисък приоритет спрямо 2022 г.

От изпълнените общо 13 вътрешни одитни ангажменти през 2023 г., е изразена крайната оценка за управлението и системата за вътрешен контрол в одитираната област, както следва: от 2 одита – оценка е „Ефективна“; от 8 одита – оценката е „Ефективна с възможности за подобрение“; от 3 одита – оценката е „Не достатъчно ефективна и изисква подобрение“ и от един одит оценката е „Незадоволителна“. В рамките на годината беше извършен последващ преглед на изпълнението на препоръките от одита с незадоволителна оценка, чрез който се получи увереност в навременното и ефективно адресиране на установените слабости и постигане на ефективна крайна оценка, в резултат на изпълнените корективни действия от страна на мениджмънта.

С най-съществен дял в изпълнените препоръки преобладават тези, свързани с адресиране на установени слабости и за подобрения във вътрешните системи, ИТ инфраструктурата, софтуерна разработка и поддръжка. По категории корпоративен контрол, най-съществен дял имат изпълнените препоръки за коригиране на слабости в документирането на контролни и оперативни дейности, на правила или процедури (за разработване, актуализиране, финализиране и др.), следват изпълнените препоръки, свързани със системни контроли, и на такива, които се отнасят до прилагане на мениджърски контрол. Като план за действие, изпълнените препоръки най-вече са

свързани със спазване на съществуващите правила и процедури в БОРИКА, следвани от препоръки за актуализиране на правила и процедури спрямо настъпили промени в процеси и системи, както и за дизайн или подобрене на бизнес или ИТ процеси в компанията.

През отчетната година в БОРИКА са проведени общо 10 външни одити, в които се включват одит на годишния финансов отчет на БОРИКА, регулаторен одит по Наредба №16 на БНБ, както и одити по индустриални стандарти от групата ISO (27001, 9001, 20000-1, 22301), одити от групата на стандартите PCI за картова платежна индустрия, и одит на удостоверителните услуги, съгласно регламент eIDAS и стандарти ETSI. Като резултат от проведените външни одити са подновени сертификатите като доказателство за осигурено съответствие на бизнеса и на услугите на БОРИКА с изброените индустриални и регулаторни стандарти.

През 2023 г. беше внедрен процес за включване на изпълнението на одитни препоръки в оценката на представянето на служителите в БОРИКА. Процесът беше съгласуван с Главния изпълнителен директор и с ръководителя на отдел „Човешки ресурси“ и беше представен пред Одитния комитет и приет от Съвета на директорите на БОРИКА.

В допълнение, през 2023 г. дирекция „Вътрешен одит“ работи приоритетно и по изпълнение на задачите, заложи в Програмата за осигуряване и поддържане на качеството на одитния процес, с цел подготовка за външна оценка на качеството на работа и на управлението на одитната функция.

Посочените данни очертават тенденция на системно подобрене на вътрешната контролна среда в БОРИКА. В допълнение, в резултат на извършените вътрешни и външни одити не са установени индикатори или случаи на измами или злоупотреба с активи и информация на БОРИКА, така че с разумна увереност може да се твърди, че управлението, системата за вътрешен контрол и управлението на риска в БОРИКА АД са надеждни.

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2023

Инвестиционната програма на БОРИКА за 2023 г. е приета от СД в съответствие с поставените цели в „Стратегия за развитие на бизнеса на БОРИКА АД за периода 2020 – 2024 г.“. Реализирани са инвестиционни средства по следните проекти:

Инвестиционни средства по проекти	Отчет 2023 г. (хил. лв.)
Програма „Технологично обновяване на картова система БОРИКА“	164
Технологично обновяване на съществуващата инфраструктура и общи услуги	6 480
Капитално строителство	438
Развитие на картовата система	1 940
Развитие на удостоверителни услуги	951
Развитие на финтех услуги	337
Развитие на платежни услуги	702
Развитие на вътрешните системи за управление и контрол	279
Информационна и физическа сигурност	103
Общо средства за развитие	11 394

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2024

Инвестиционната програма на БОРИКА е приета от СД заедно с одобрението на Годишния план за 2024 г.

В Инвестиционната програма за следващия тригодишен период са включени средства за:

Инвестиционни средства по проекти	Инвестиции (хил. лв.)		
	2 024 г.	2 025 г.	2 026 г.
Програма „Технологично обновяване на картова система БОРИКА“	2 452	3 659	0
Технологично обновяване на съществуващата инфраструктура и общи услуги	3 200	4 623	5 814
Капитално строителство	2 379	1 200	550
Развитие на картовата система	4 545	3 330	3 077
Развитие на удостоверителни услуги	1 385	1 680	1 792
Развитие на финтех услуги	644	500	200
Платежни системи и услуги	1 244	871	300
Развитие на вътрешните системи за управление и контрол	298	100	100
Информационна и физическа сигурност	1 036	110	260
Общо средства за развитие	17 183	16 073	12 093

УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо, финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

- **Валутен риск**

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции,

деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

За контролиране на валутния риск, в Дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2023 г. и 2022 г., Дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като Дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

- **Ценови риск**

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така, то няма практика да инвестира активно в ценни книжа. Инвестициите му в дългосрочни финансови активи са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

- **Кредитен риск**

Основните финансови активи на Дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства, политика на Дружеството е да оперира само с финансови институции в България с репутация и ликвидна стабилност. Едновременно, те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на Дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово-счетоводния отдел, съгласно установената политика на Дружеството. За целта, ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 15 дни.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси.

Текущо, матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет от 6 до 12 месеца.

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на Дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (парични средства и парични еквиваленти) са с плаващ лихвен процент. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за Дружеството промяна в пазарните лихвени равнища.

Към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г., Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити. Дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез получаване на парични потоци, които представляват плащания по главници и лихви. Затова, те се представят по тяхната амортизирана стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение

достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са настъпили събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да налагат корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приходите на БОРИКА АД за 2023 г. са в размер на 64 106 хил. лв. и ръст спрямо предходната година от 19,4%. Нарастването на приходите спрямо 2022 г. е в следствие на:

- стабилен ръст на транзакциите в платежните и картовата система, и на обемите на плащанията в ПИ Борика;
- увеличение на цените на транзакциите в платежните системи БИСЕРА 6 и БОРИКА, в Switch, Swift, транзакциите на ATM, персонализация на карти и ПИН и Софтуерни услуги;
- увеличение на приходите от удостоверителни и финтех услуги .

Разходите за годината са 52 703 хил. лв. и ръст спрямо 2022 г. от 16,1%. Това се дължи на променливи разходи, свързани с увеличаване на транзакциите по някои видове услуги, индексация на такси, материали и други услуги, в резултат на инфлационни процеси, както и ръст на разходи, свързани с реализация на проекти от Инвестиционната програма на Дружеството.

Реализирани са **инвестиционни проекти** на стойност 11 394 хил. лв.

Нетната печалба на Дружеството за 2023 г. е в размер 10 265 хил. лв., което е увеличение спрямо предходната година от 38%. Общата рентабилност след данъци е 16%.

Докладът за дейността на БОРИКА АД за 2023 г. е приет от Съвета на директорите на 19.04.2024 г.

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА БОРИКА АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на БОРИКА АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2023 г. и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводната политика.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2023 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Приходи от договори с клиенти Оповестяванията на Дружеството по отношение на Приходите от договори с клиенти са включени в Пояснителни бележки № 2.3 <i>Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения</i>, № 2.6. <i>Приходи</i> и № 3 <i>Приходи от договори с клиенти</i> към финансовия отчет.	В тази област нашите одиторски процедури наред с други, включиха: • Получаване на разбиране на процеса на продажби по договори с клиенти и видовете сделки - организация, документооборот, взаимоотношения с клиенти и установени за този процес вътрешни контроли, включително автоматизирани аспекти на обработване и обобщаване на входящи транзакции и операции; • Получаване на разбиране и преглед на основните типове договори с клиенти, по които Дружеството е страна; • Преглед на прилаганата счетоводна политика и процеса на отчитане на приходите от продажби на Дружеството, с фокус на тези, които са с комплексен характер и съдържат комбинация от различни стоки и/или услуги;
Във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2023 година, Дружеството е признало приходи от договори с клиенти на стойност 63,811 х.лв.(2022 година: 52,829 х.лв.). Тези приходи се отчитат основно чрез автоматизирано обработване и обобщаване на данни за множество транзакции и автоматизирани алгоритми за изчисление, прилагани от ИТ системите на Дружеството. При разработването на политиката си за признаване на приходи от договори с клиенти, съгласно МСФО 15, Дружеството е направило различни счетоводни преценки, най-значимите от които са свързани с определяне на естеството и разграничаването на отделните задължения за изпълнение в договорите с клиенти, както и на начина на удовлетворяване на идентифицираните задължения за изпълнение, който е инкорпориран в ИТ системите под	

формата на автоматизирани алгоритми за изчисление.

Ръководството на Дружеството текущо анализира договореностите с клиентите като взема предвид модификациите на съществуващите договори, новите договори, специфични факти и обстоятелства и оценява необходимостта от преразглеждане на преди това направените преценки. През 2023 година ръководството на Дружеството е определило, че не са налице основания, които налагат промени.

Поради а) съществеността на приходите от договори с клиенти като отчетен обект на финансовия отчет на Дружеството, и приложените счетоводни преценки, б) автоматизираните обработки на големи обеми данни и алгоритми за изчисление; и в) значимите преценки при подхода на тяхното признаване съгласно МСФО 15, ние сме определили тази област като ключов одиторски въпрос

- Оценяване и тестване на оперативната ефективност на избрани ключови контроли, свързани с процесите, водещи до признаване, измерване и отчитане на различни видове приходи по договори с клиенти;
- Получаване на разбиране, оценяване и тестване на ИТ контроли на определени критични за изготвянето на финансовия отчет системи, с фокус върху приходите от продажби, със съдействието на наши вътрешни ИТ специалисти. Тестване на оперативната ефективност на процесите по управление на права за достъп и на промени за избрани ИТ системи;
- Анализиране и критична проверка за разумност, обоснованост и адекватност на значителните преценки на ръководството на Дружеството съгласно: изискванията на МСФО 15 за признаване и отчитане на определени приходи от договори с клиенти; на естеството на задълженията за изпълнение съгласно договореностите с клиентите и етапа на завършеност; както и спрямо формираното от нас разбиране за бизнеса като цяло и на процеса на продажби, в частност;
- Оценяване на направените от Дружеството заключения по съществени счетоводни преценки, чрез извършване на независима критична проверка за наличието на противоречащи одиторски доказателства и индикатори и оценка на

одиторските доказателства, получени при разбиране и тестване на ключови контроли на процесите, водещи до признаване на приходи и чрез други процедури по същество;

- Изпълнение на аналитични процедури относно отделните видове приходи по договори с клиенти в различни разрез и оценяване на резултатите спрямо формирани от нас очаквания и разбирането ни за съответния тип сделки. Изпълнение и на детайлни тестове по същество по отношение на определени сделки и проследяване от договорите и друга поддържаща документация до счетоводни записи и представяне във финансовия отчет;

- Преглед и оценка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията по отношение на политиката за признаване на приходите по договори с клиенти и значимите счетоводни преценки по тях, както отчитането им във финансовия отчет за 2023 година в съответствие с МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

Други въпроси

Годишният финансов отчет на **БОРИКА АД** за годината, завършваща на 31 декември 2022 година е одитиран от друг одитор, който е издал одиторски доклад с нееквалифицирано мнение относно този годишен финансов отчет с дата 31 март 2023 година.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Съветът на Директорите на дружеството (Ръководството) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Одитният комитет на Дружеството (Лицата, натоварени с общо управление), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските

доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и

проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- a) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- b) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- БДО АФА ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Дружеството от общото събрание на акционерите, проведено на 30 май 2023 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Дружеството представлява първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, ние сме поели ангажимент да предоставим и следните услуги на Дружеството, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Дружеството:

а/ Ангажимент за преглед на финансова информация на БОРИКА АД за 2023 г. по отношение на Национална картова и платежна схема (НКПС), съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2015/751 на Европейския парламент и Делегиран Регламент (ЕС) 2018/72;

б/ Ангажимент за договорени процедури по реда на МСССУ 4400 (преработен) относно обектите на БОРИКА АД в качеството му на оператор на платежни системи, съгласно изискванията на Наредба № 16 на БНБ от 2018 г., посочени в чл. 58, ал. 3-10.

БДО АФА

БДО АФА ООД

Одиторско дружество, рег. №015

[Signature]

Валя Йорданова Йорданова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

22 април 2024 година

ул. "Оборище" 38

гр. София 1504, България

БДО АФА ООД, българско дружество с ограничена отговорност, е член на БДО Интернешънъл Лимитид, дружество, регистрирано в Обединеното Кралство, и представлява част от международната мрежа на БДО от независими дружества

БДО е търговска марка за мрежата БДО и за всяко от дружествата - членки на БДО

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2023 година

„БОРИКА“ АД

София, април 2024 г.

Председател на СД:

Радослав Миленков

Зам. Председател на СД:

Цветанка Минчева

Главен Изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

Член на СД:

Никола Кедев

Член на СД:

Тамаш Хак-Ковач

Член на СД:

Никола Бакалов

Член на СД:

Питър Рубен

Член на СД:

Петър Славов

Член на СД:

Николай Спасов

Главен счетоводител:

Ралица Георгиева

Адрес на управление:

София, бул. „Цар Борис III“ № 41

Обслужващи банки:

Уникредит Булбанк АД

Банка ДСК АД

Одитор:

БДО АФА ООД

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

	Приложения	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	3	63,811	52,829
Други приходи от дейността, нетно	4	295	831
Разходи за материали	5	(1,730)	(2,126)
Разходи за външни услуги	6	(14,899)	(13,001)
Разходи за персонал	7	(27,809)	(22,789)
Разходи за амортизация	12, 13, 16	(7,710)	(6,741)
Други разходи за дейността	8	(452)	(499)
Печалба от оперативната дейност		11,506	8,504
Финансови приходи		5	5
Финансови разходи		(108)	(261)
Финансови приходи/(разходи), нетно	9	(103)	(256)
Печалба преди данък върху печалбата		11,403	8,248
Разход за данък върху печалбата	10	(1,138)	(826)
Нетна печалба за годината		10,265	7,422
Други компоненти на всеобхватния доход			
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи	24	(219)	233
		(219)	233
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата			
		-	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	11	(219)	233
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		10,046	7,655

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет. Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 19 април 2024 година от:

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Станимиров Вичев

Годишен финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 22 април 2024 година
БДО АФА ООД, рег. № 015

Валя Йорданова Йорданова

Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Бисерова Георгиева

22 април 2024

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОБОВЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	9
3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	37
4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	39
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	39
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	40
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	40
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	41
9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ, НЕТНО	41
10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	41
11. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	42
12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	42
13. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	43
14. КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	44
15. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	44
16. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	44
17. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	45
18. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	45
19. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	46
20. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	47
21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	48
22. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	48
23. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	50
24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	51
25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	55
26. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	55
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ЛИЗИНГ	56
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ	56
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	57
30. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	58
31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	59
32. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	65

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2023 година

АКТИВИ	Приложения	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	12	20,255	17,339
Нематериални активи	13	22,773	21,004
Активи с право на ползване	16	1,398	1,407
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	14	103	103
Други нетекущи активи	15	1,295	1,039
Активи по отсрочени данъци	23	152	162
		45,976	41,054
Текущи активи			
Материални запаси	17	354	865
Търговски и други вземания	3,18	6,869	5,097
Активи по договори с клиенти	3,18	560	567
Други текущи активи	19	4,749	3,370
Срочни депозити в банки	20	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	21	30,838	30,676
		44,432	41,637
ОБЩО АКТИВИ		90,408	82,691
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		15,958	15,958
Резерви		52,192	48,989
Неразпределена печалба		10,265	7,422
	22	78,415	72,369
ПАСИВИ			
Нетекущи пасиви			
Задължения към персонала при пенсиониране	24	1,294	1,033
Дългосрочни задължения по договори за лизинг	27	1,133	1,089
Пасиви по договори с клиенти	3,26	857	785
		3,284	2,907
Текущи пасиви			
Търговски задължения	25	2,841	2,893
Пасиви по договори с клиенти	3,26	3,160	2,762
Задължения по договори за лизинг	27	310	373
Задължения за други данъци	28	1,122	450
Задължения за данък върху печалбата		258	-
Задължения към персонала и социалното осигуряване	29	1,018	937
		8,709	7,415
ОБЩО ПАСИВИ		11,993	10,322
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		90,408	82,691

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.
Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 19 април 2024 година от:

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Станимиров Вичев

Годишен финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата 22 април 2024 година

БДО АФА ООД, рег. № 015

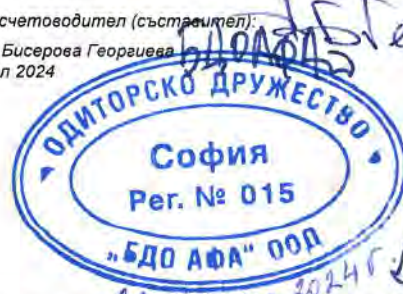
Валя Йорданова Йорданова

Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Бисерова Георгиева

22 април 2024 г.

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

	Приложения	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		76,437	65,098
Плащания на доставчици		(23,526)	(19,827)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване		(26,730)	(21,798)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(7,415)	(6,732)
Платени данъци върху печалбата, нетно		(852)	(797)
Платени лихви по договори за лизинг		(49)	(45)
Други плащания, нетно		(2,186)	(1,591)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		15,679	14,308
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на имоти, машини и оборудване		(6,317)	(4,967)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване		51	187
Покупки на нематериални активи		(4,902)	(6,866)
Постъпления от дивиденди от капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		5	5
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност		(11,163)	(11,641)
Парични потоци от финансова дейност			
Изплатени главници по договори за лизинг		(383)	(326)
Изплатени дивиденди		(4,000)	(5,000)
Нетни парични потоци използвани във финансовата дейност		(4,383)	(5,326)
Нетно увеличение/(намаление) на паричните средства и паричните еквиваленти		133	(2,659)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		30,676	33,359
Възстановяване на обезценка/обезценка на парични средства	21	29	(24)
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	21	30,838	30,676

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.
Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 19 април 2024 година от:

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Станимиров Вичев

Годишен финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад
с дата 22 април 2024 година
БДО АФА ООД, рег. № 015

Валя Йорданова Йорданова

Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Бисерова Георгиева

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2023 година

Приложения	Основен акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2022 година	15,958	46,111	7,645	69,714
Промени в собствения капитал за 2022 година:				
Разпределение на печалбата за 2021 година	-	3,017	(8,017)	(5,000)
* резерви	-	3,017	(3,017)	-
* дивиденди	-	-	(5,000)	(5,000)
Общо всеобхватен доход за годината, в т.ч.	-	-	7,655	7,655
* нетна печалба за годината	-	-	7,422	7,422
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	233	233
Към 31 декември 2022 година	15,958	49,128	7,283	72,369
Промени в собствения капитал за 2023 година:				
Разпределение на печалбата за 2022 година	-	3,422	(7,422)	(4,000)
* резерви	-	3,422	(3,422)	-
* дивиденди	-	-	(4,000)	(4,000)
Общо всеобхватен доход за годината, в т.ч.	-	-	10,046	10,046
* нетна печалба за годината	-	-	10,265	10,265
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(219)	(219)
Към 31 декември 2023 година	15,958	52,550	9,907	78,415

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.
Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 19 април 2024 година от:

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Станимиров Вичев

Главен счетоводител (съставител):

Ралица Бисерова Георгиева

Годишен финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад
с дата 22 април 2024 година
БДО АФА ООД, рег. № 015

Валя Йорданова Йорданова

Управител и регистриран одитор, отговорен за одита

22 април 2024г.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

БОРИКА АД („Дружеството“) е преименувано дружество през 2017 г. от БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД. Дружеството е създадено през 2010 г. като акционерно дружество чрез сливането между двете дружества, БОРИКА АД и Банксервиз АД и е станало техен универсален правопреемник. То е с регистрация в България – със седалище и адрес на управление гр. София, район Красно село, бул. Цар Борис III № 41. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 12 август 2010 година, ЕИК 201230426.

1.1. Собственост и управление

БОРИКА АД е непублично акционерно дружество.

Към 31.12.2023 г., записаният и внесен основен капитал на Дружеството възлиза на 15,958,410 лв. и е разпределен в 1,063,894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 15 лева.

Към 31.12.2023 г., разпределението на акционерния капитал на Дружеството е както следва:

Акционер	% участие
1. "Българска народна банка"	36.11%
2. "УниКредит Булбанк" АД	13.84%
3. "Обединена българска банка" АД	11.29%
4. "Банка ДСК" АД	11.21%
5. "Юробанк България" АД	8.54%
6. "Първа инвестиционна банка" АД	5.77%
7. "Централна кооперативна банка" АД	4.17%
8. "Общинска банка" АД	3.80%
9. "Алианц Банк България" АД	1.13%
10. "Интернешънъл Асет Банк" АД	1.10%
11. "Инвестбанк" АД	1.09%
12. "ПроКредит Банк България" АД	0.84%
13. "Токуда Банк" АД	0.27%
14. "БНП Париба С.А., кл. София КЧТ"	0.24%
15. "Ситибанк Европа АД кл. България КЧТ"	0.20%
16. "Българска банка за развитие" ЕАД	0.17%
17. "ТЕКСИМ БАНК" АД	0.13%
18. "Ти Би Ай Банк" ЕАД	0.08%
19. "Те-Дже Зираат Банкасы" А. Ш., клон София КЧТ	0.01%
Общо:	100.00%

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.1. Собственост и управление (продължение)

Ръководството на Дружеството в лицето на Съвет на директорите има следния състав към 31.12.2023 г.:

- Радослав Миленков - председател;
- Цветанка Минчева – зам. председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Тамаш Хак-Ковач – член;
- Никола Бакалов - член;
- Петър Славов - член;
- Питър Рубен – член;
- Никола Кедев - член;
- Николай Спасов – член.

Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството както следва:

- Райка Онцова – председател;
- Петя Димитрова - член;
- Иван Искров – член.

Към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г., Дружеството се представлява и управлява от главния изпълнителния директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2023 г., общият брой на персонала в Дружеството е 403 служители (31.12.2022 г.: 383 служители).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- Проектиране, стандартизиране, изграждане и опериране на платежни системи за обслужване на платежни операции в лева, евро и платежни операции, инициирани с платежни инструменти, свързани с карти;
- Проектиране, стандартизиране, изграждане и опериране на авторизационни системи за картови разплащания;
- Обслужване на издаването и приемането на платежни инструменти, свързани с карта и авторизация на платежни операции;
- Осигуряване на достижимост между доставчици на платежни услуги със собствени авторизационни центрове и свързаните с това услуги, както и осигуряване на авторизация от издателя;
- Изграждане, обслужване и предоставяне на технологична инфраструктура за извършване на платежни операции, ИТ и инженерингови услуги;
- Извършване на платежни услуги по:
 - приемане на плащания с платежни инструменти;
 - услуги по инициране на плащане;
 - услуги по предоставяне на информация за сметка

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.2. Предмет на дейност (продължение)

- Развитие и опериране на Национална платежна картва схема;
- Проектиране, стандартизация, изграждане и опериране на оперативна свързаност с местни и международни авторизационни центрове, картови оператори и оператори на платежни системи;
- Предоставяне на допълнителни услуги, свързани с платежни инструменти, свързани с карти като персонализиране, активиране, печат и промени на ПИН и др.;
- Поддържане на система за следене и управление на риска при изпълнение на платежни операции с платежни инструменти, свързани с карта, и предоставяне на информация за злоупотреби;
- Следене и информироване на доставчиците на платежни услуги за състоянието на техните терминални устройства и паричната наличност в тях и предоставяне на информация за извършваните операции с техни карти и на техни устройства;
- Изпитване и одобряване на технически и програмни средства за осигуряване на оперативна съвместимост на оборудването и необходимото ниво на защита срещу неоторизиран достъп;
- Изграждане и опериране на техническа и технологична инфраструктура за обслужване на плащания с платежни инструменти, свързани с карти;
- Разработване, поддържане и опериране на информационни системи и услуги;
- Разработване и поддръжка на софтуерни продукти и услуги;
- Изграждане и доставка на удостоверителни услуги;
- Сертифициране и инженерингови услуги, свързани с монтаж, поддръжка и сервиз на ATM и ПОС устройства и друга ИТ инфраструктура;
- Обучение на потребители за обслужване и авторизация, и плащания чрез платежни инструменти, свързани с карти и други платежни инструменти;
- Разработване, поддържане и опериране на „Система за електронни бюджетни разплащания“ (СЕБРА);
- Предоставяне на услуги като SWIFT Сервизно бюро за осъществяване на връзка към мрежата на SWIFT, както и други услуги, свързани със SWIFT;
- Търговска и консултантска дейност;
- Други дейности, незабранени от закона, след получаване на изискуемите лицензи и разрешения, ако това е необходимо.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.2. Предмет на дейност (продължение)

Дружеството е лицензиран от БНБ оператор на платежни системи с окончателност на сетълмента за обслужване на клиентски преводи в лева, за обслужване на плащания с банкови карти и за обслужване на клиентски преводи в евро. В края на 2017 г., Дружеството е лицензирано от БНБ за извършване на дейност като платежна институция, предоставяща платежни услуги по чл. 4, т. 5, предложение второ от ЗПУПС - приемане на плащания с платежни инструменти, а през месец септември 2019 г. лицензът на Дружеството за извършване на дейност като платежна институция е допълнен с платежните услуги по чл. 4, т. 7 и т. 8 от ЗПУПС – услуги по инициране на плащане и услуги по предоставяне на информация за сметка.

Структура на Дружеството

Към 31.12.2023 г., БОРИКА АД има разкрити офиси извън гр. София и представителства в следните градове:

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник;

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра, гр. Габрово, гр. Варна, гр. Добрич, и гр. Шумен;

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали, гр. Смолян, гр. Бургас, гр. Сливен и гр. Ямбол.

1.3. Основни показатели на икономическата среда

Основните показатели на икономическата среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2019 – 2023 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2019	2020	2021	2022	2023
БВП в млн. лева*	120 342	120 492	138 979	167 809	182 950
Реален растеж на БВП **	4.0 %	- 4.0 %	7.7 %	3.9 %	1.9 %
Инфлация в края на годината (ХИПЦ) ***	3.1 %	0.0 %	6.6 %	14.3 %	5.0 %
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.75	1.72	1.65	1.86	1.81
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.74	1.59	1.73	1.83	1.77
Основен лихвен процент в края на годината*	0.00	0.00	0.00	1.30	3.80
Безработица (в края на годината)*	5.9 %	6.7 %	4.8 %	5.4 %	5.6 %
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB	BBB	BBB
Кредитен рейтинг на Р България по Scope Ratings (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB+	BBB+	BBB+

* Предварителни данни на БНБ за 2023г. към 23.02.2024 г.

** Предварителни данни на БНБ за 2023г. към декември месец 2023 г.

*** Предварителни данни на НСИ за 2023г. към 15.02.2024г.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на БОРИКА АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2023 г., и които са приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че ликвидността на Дружеството ще бъде достатъчна и то ще може да извършва нормална дейност в обозримо бъдеще. Ръководството счита, че принципът на действащото предприятие е подходяща база за изготвяне на финансовите отчети въз основа на следната информация:

- постигнато увеличение на приходите спрямо предходната година с 19%;
- продължение на успешната реализация на инвестиционните проекти и приета инвестиционна програма за 2024 г.;
- липса на външно финансиране и просрочени търговски задължения;
- положителна стойност на собствения капитал.

С оглед посоченото по-горе, Дружеството не смята, че съществуват факти и обстоятелства, които биха довели до съществена несигурност относно способността на Дружеството да продължи дейност като действащо предприятие и възможността му да реализира своите активи и да изпълни задълженията си в обичайния ход на бизнеса.

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на посочените по-долу стандарти и/или тълкувания, практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 01.01.2023 г. за предприятията в Република България, не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, респ. активите, пасивите, операциите и неговите резултати, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и Изложение за практика 2 Преценки за същественост (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК). Промените дават насоки и примери относно приложение на концепцията за същественост при преценки и вземане на решения, свързани с оповестяванията на счетоводната политика като: а) заместват изискването за оповестяване на съществена информация за счетоводните политики вместо на значимите счетоводни политики. б) дават пояснения как предприятията могат да идентифицират съществената информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена; в) поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена поради своята същност, дори и когато съответните суми са несъществени; г) поясняват, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на определена съществена информация във финансовите отчети; и д) поясняват, че предприятието не е нужно да оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до пропускане или прикриване на съществена счетоводна информация;
- Промени в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Промените са насочени основно към приблизителните оценки и са свързани с пояснения за по-точно разграничение между промени в счетоводната политика, корекции на грешки и промени в приблизителните оценки като: а) „дефиницията за промени в приблизителните оценки“ е заменена с „дефиниция за приблизителните оценки“ - според новата дефиниция приблизителните оценки са стойности във финансовите отчети, които са обект на несигурност по отношение на оценяването им; б) предприятието разработва и прилага приблизителни оценки, ако счетоводните политики изискват позиции във финансовите отчети да бъдат оценени по начин, който съдържа несигурност по отношение на оценяването им; в) направено е пояснение, че промяна в приблизителна оценка може да е резултат на промяна във входящи данни или на оценъчната техника, както и от нова информация или ново развитие, освен ако това не е резултат от корекция на грешка от предходни години; и г) промяна в приблизителна оценка може да има отражение върху печалбата или загубата за текущия период или върху печалбата и загубата за текущия период и бъдещи периоди;
- МСС 12 Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Изменения на МСС 12 Данъци върху дохода – Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична транзакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за транзакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и намаляеми временни разлики.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

Такива трансакции са признаването на актив "право на ползване" и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасив (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период. Предприятията признават кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, ако е подходящо към тази дата. Измененията са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.;

- Промени в МСС 12 Данъци върху дохода – Международна данъчна реформа – примерни правила за Втори стълб модел (в сила веднага след издаване на промените, както и за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Промените уточняват, че МСС 12 се прилага за данъците върху доходите (печалбите), които произтичат от данъчни закони, приети или приети по същество с цел въвеждане на примерни правила от Втори стълб модел, издадени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), в т.ч. данъчни закони, въвеждащи допустими минимални национални допълнителни данъци, описани в тези правила, наречени законодателни актове от Втори стълб или данъци върху доходите от Втори стълб. Промените въвеждат временно изключение от изискването на стандарта, позволяващо на предприятията да не признават и оповестяват информация за отсрочени данъчни активи и пасиви, произтичащи и свързани със законодателното въвеждане на правилата на Втори стълб модела. Предприятията следва да оповестят факта, че са приложили това изключение. Те, обаче, следва да оповестяват отделно информацията, свързана с текущия разход/(икономия от) за данък, произтичащ от прилагане на правилата по Втори стълб за глобален минимален данък, както и информация, която би подпомогнала потребителите да разберат ефектите за дружеството от законодателното въвеждане на правилата на Втори стълб. Промените се прилагат ретроспективно;
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща принципи за тяхното признаване, оценяване, представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори и дейности, покриващ всички релевантни счетоводни и отчетни аспекти, както и съдържанието и структурата на финансовите отчети (представяне и оповестяване) на предприятия със застрахователна дейност.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

- Подобрения на МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., приети от ЕК). Промените са свързани с първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход, отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17. Той не е приложим за дейността на дружеството, поради което ръководството не е оценявало неговото приложение.

Към датата на издаване за одобряване на този годишен финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 01.01.2023 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството.

От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не приети от ЕК). Тези промени са насочени към критериите на класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Според тях предприятието класифицира задълженията си като текущи или нетекущи в зависимост от правата му, които съществуват в края на отчетния период и не се влияе от вероятността дали то ще упражни правото си да отложи уреждането на задълженията. Класификацията не се повлиява от очаквания на предприятието за или събития след датата на финансовия отчет. Промените уточняват, че под „уреждане“ на задължения се има предвид прехвърлянето на трета страна на парични средства, инструменти на собствения капитал, други активи или услуги. Класификацията не се отнася за деривативите в конвертируеми пасиви, които сами по себе си са инструменти на собствения капитал. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагане на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия;
- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети, нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Тези промени уточняват, че само ограничителни условия, които предприятието е длъжно да спазва на или преди края на отчетния период засягат правото на предприятието да отложи уреждането на съответните задължения за най-малко дванадесет месеца след отчетната дата и съответно, само те следва да се вземат предвид при оценката на класификацията на задълженията като текущи или нетекущи. Тези споразумения влияят върху това дали правото съществува в края на отчетния период, дори ако спазването на условията се оценява след него (например ограничително условие, базирано на финансовото състояние на

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

предприятието към края на отчетния период, но оценено след неговия край). Ограничителни условия, които се изчисляват на база на финансовото състояние на предприятието след края на отчетния период (например на база на финансовото състояние на предприятието шест месеца след отчетната дата) не следва да се вземат предвид при определяне на класификацията на задълженията и правото на тяхното отлагане. Въпреки това, предприятията следва да оповестят информация за ограничителните условия, обхващащи наблюдаем период в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период с цел оценка на риска от това дали задълженията биха станали изискуеми. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагането на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети относно класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи;

- Промени в МСС 7 Отчет за паричните потоци и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване: договорености за финансиране на доставчици (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., не са приети от ЕК). Промените имат за цел да повишат прозрачността на отчитането на договореностите за финансиране на доставчици и да помогнат на потребителите на финансови отчети да оценят ефекта им върху задълженията, паричните потоци и ликвидния риск, на който предприятието е изложено, като добавят допълнителни оповестявания във връзка с този тип договорености. Промените са свързани с изискване за добавяне на информация за оценка на ефектите от тези договорености върху задълженията и паричните потоци, както следва: а) ред и условия на договореностите; б) балансовата стойност и съответния ред от отчета за финансовото състояние на задълженията, които са част от договореностите; в) балансовата стойност и съответния ред от отчета за финансовото състояние на сумите, които доставчикът вече е получил от доставчика на финансиране (финансовата институция); г) времевия диапазон от сроковете за плащане за финансовите задължения по договореностите за финансиране на доставчици и съпоставимите срокове за финансови задължения, които не са част от тези договорености; д) вида и ефекта на непаричните изменения в балансовата стойност на финансовите задължения, които са част от договореностите за финансиране на доставчици. В МСФО 7 са добавени изисквания към оповестяване на оценка на изложеността на предприятието към ликвиден риск и какъв ефект върху предприятието може да окаже прекратяване на договореностите. Промените се прилагат ретроспективно, като има облекчения относно неоповестяване на информация за периоди преди началната дата на периода, в който промените се прилагат за първи път, както и относно някои количествени оповестявания, отнасящите за началната дата на периода на първоначално прилагане. По-ранно прилагане е разрешено;
- Промени в МСФО 16 Лизинг – Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг (в сила за годишни периоди от 01.01.2024 г., приети от ЕК). Промените имат за цел да доразвият изискванията към продавача-лизингополучател при измерване на задължението по лизинг при сделки „продажба – обратен лизинг“. Те изискват след началната дата на лизинга (датата на предоставяне на основния актив) продавачът - лизингополучател да определи „лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови

2.ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.2.Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

плащания“ по начин, по който да не признае печалба или загуба, която се отнася до правото на ползване, задържано от него. Промените не се отнасят за признаване на печалби и загуби във връзка с частично или пълно прекратяване на лизинговия договор. Промените се прилагат ретроспективно и засяга особено сделки по продажба и обратен лизинг, където лизинговите вноски включват променливи плащания, които не зависят от индекс или процент. По-ранно прилагане е разрешено;

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от направените промени в горепосочените стандарти, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството.

Допълнително, за посочения по-долу променен стандарт, който е издаден, но все още не е в сила за годишни периоди започващи на 01.01.2023 г., ръководството е преценило, че този стандарт не би имал потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, съставляват или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“, инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

Промени в МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове: липса на обменни курсове (в сила за годишни периоди от 01.01.2025 г., не приети от ЕК). Тези промени уточняват и изискват от предприятията да прилагат последователен подход при определяне на: а) кога дадена валута е обменяема в друга и кога не, като въвеждат определения за това. Една валута може да се приеме за обменяема в друга, когато предприятието може да придобие другата валута в нормални времеви граници, включващи нормални административни закъснения и пазарен механизъм, който позволява сделката по обмяна на валутата да доведе до изпълними права и задължения. Ако предприятието може да получи само незначителна част от другата валута на датата на оценката за определената цел, то се счита, че валутата не е обменяема в другата валута ; б) какъв обменен курс да се прилага, когато една валута не е обменяема в друга, като се посочват два

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

механизма: 1) първият е използването на наблюдаем обменен курс - без допълнителни корекции, като - наблюдаем курс за друга цел или първия обменен курс, по който обмяната може да бъде направена; 2) вторият е чрез използването на друга техника на определяне и оценка; в) информацията, която предприятието следва да оповести, когато една валута не е обменяема в друга, за да позволи на потребителите на неговите финансови отчети да разберат как това влияе върху финансовите резултати, финансовото състояние и парични потоци на предприятието. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено.

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване - Дружеството като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимия срок на лизинга, заедно с каквито и да било периоди, обхванати от опция за удължаването му, ако е сигурно в разумна степен, че опцията ще бъде упражнена, или каквито и да било периоди, обхванати от опция за прекратяването на лизинга, ако е сигурно в разумна степен, че опцията няма да бъде упражнена.

Дружеството използва преценка, за да оцени дали е сигурно в разумна степен дали опцията за подновяване или прекратяване на лизинга ще бъде упражнена или не. Т.е. Дружеството разглежда всички съществени фактори, които създават икономически стимул за упражняването или на опцията за подновяване, или на опцията за прекратяване. След датата на влизане в сила на договора. Дружеството преоценява срока на лизинга, ако е налице съществено събитие или промяна в обстоятелствата, което е в неговия контрол и засяга способността му да упражни или да не упражни опцията за подновяване или прекратяване.

Лизинги – приблизителна оценка на вътрешно присъщ лихвен процент

Дружеството не може надеждно да определи лихвения процент, заложен в лизинговите договори, следователно, за оценка на задълженията си по лизингите, то използва вътрешноприсъщ лихвен процент (ВЛП). Вътрешноприсъщ лихвен процент представлява лихвеният процент, който Дружеството трябва да плати, за да вземе назаем средствата,

2.ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

необходими за придобиването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване, за сходен период и със сходно обезпечение в сходна икономическа среда. Следователно вътрешноприсъщият лихвен процент отразява онова, което Дружеството "би трябвало да плати", което изисква приблизителна оценка, когато не са на разположение подлежащи на наблюдение лихвени проценти или когато те трябва да бъдат коригирани за отразяване на условията на лизинга. Дружеството определя приблизително вътрешноприсъщ лихвен процент, използвайки подлежащи на наблюдение входящи данни (като например, пазарни лихвени проценти).

Приходи от договори с клиенти

Дружеството е приложило следните преценки, които оказват съществено влияние върху определянето на размера и момента на възникване на приходите от договори с клиенти:

Идентифициране на задължения за изпълнение при пакетна продажба

Дружеството предоставя пакетна продажба на удостоверителни услуги, в частност удостоверения за електронен подпис. Удостоверенията се продават самостоятелно или в пакет заедно с продажбата на стоки и/или материали (карта и/или карточетец). Услугата представлява обещание за прехвърляне на задължение в бъдеще и е част от договорената размяна между Дружеството и клиента. Дружеството е определило, че обещанията за прехвърляне на стоките и материалите и предоставянето на услугата са отделими и в контекста на договора, стоките и материалите се прехвърлят в определен момент и това е моментът на признаване на приходите от тях. Дружеството е избрало да прилага и счита за най-подходящ при приблизителното оценяване на единичните цени в предлаганата комплектна услуга е методът на остатъчния подход.

Дружеството може да оцени приблизително единичната продажна цена на услугата, позовавайки се на сделката минус сбора от наблюдаваните единични продажни цени на картата и/или карточетеца. Дружеството използва остатъчния подход за определяне на единичните продажни цени на стоките в комплектите предвид извършваните продажби на същите стоки и услуги на различни клиенти за широк диапазон от суми. Т.е. продажната цена на електронния сертификат е силно променлива, тъй като в резултат на минали сделки не може да бъде отчетливо разграничена представителната единична продажна цена.

Дружеството е заключило, че приходите от продажбата на удостоверенията за електронен подпис и последващата автентификация чрез тях, следва да се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, предоставени от Дружеството, под формата на използване на електронни удостоверителни услуги (подписване, автентификация, проверка и други) за срока на сертификата Приложение № 2.6.

Измерване на етапа на завършеност при изпълнение на проекти за клиенти

Дружеството изпълнява отделни специфицирани проекти за разработки по задания на клиенти. То е заключило, че приходите от продажба на такива проекти следва да се признават в течение на времето. За целта е избран модел за измерване на етапа за изпълнение на експертна вътрешна преценка за изпълнението на база частта на фактически изпълнената работа и бюджетирано човеко/часове.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Провизия по задължение за предоставяне на търговски отстъпки

Дружеството признава провизия по задължение за предоставяне на търговски отстъпки. Към 31 декември 2023 г., най-добрата приблизителна преценка за търговските отстъпки е в размер на 129 хил. лв. (2022 г.: 66 хил. лв.) (*Приложение № 26*). Определянето на провизията изисква ръководството да направи преценка относно достигнатите обеми на клиентите по поръчки за разработка на софтуер за текущата година. Определянето на търговските отстъпки е в рамките на следващата календарна година.

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2023 г., задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 1,294 хил. лв. (2022 г.: 1,033 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в *Приложение № 24*.

Полезни животи на имоти, машини и оборудване, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и оборудване, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството на база определени очаквани средни граници за експлоатация, технологична адекватност, подмяна и инвестиционни стратегии по групи активи с различна функционалност и предназначение. Информация за полезните животи на имоти, машини и оборудване и нематериални активи е представена в *Приложения № 12 и 13*.

Провизия за обезценка по очаквани кредитни загуби за търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични средства и парични еквиваленти

За оценката на очакваните кредитни загуби (OKЗ) от търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични еквиваленти Дружеството използва PD (Probability of Default) и LGD (Loss Given Default), публикувани от рейтингова агенция Fitch. За банките, не рейтинговани от тази агенция, Дружеството използва приближения към рейтингите на Fitch, като отчита риска на страната. Дружеството не отчита допълнителни ефекти от макро показателите, с изключение на заложените в PD.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Провизия за обезценка по очаквани кредитни загуби за търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични средства и парични еквиваленти (продължение)

Дружеството прилага общия подход при изчисление на очакваната кредитна загуба от търговски вземания като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитния рейтинг на банките, изчислени от рейтингови компании към датата на изготвяне на финансовия отчет. Дружеството е преценило за най-удачен този подход, предвид обичайните търговски вземания, сформирани от банки и трансакции. За друга част от бизнеса си, ориентирана към крайни клиенти, Дружеството провизира 100% несъбраните си вземания от минал период. За същите прави анализ и на несъбрани вземания от текуща година и преценява дали да обезцени и тях (*Приложение № 18*). В резултат на направените прегледи и анализи към 31.12.2023 г. е отчетена обезценка на вземания и активи по договори с клиенти в размер на 5 хил. лв. (2022 г.: 8 хил. лв. отчетена обезценка на вземания и активи по договори с клиенти) (*Приложение № 18*).

Информация за ОКЗ по търговските вземания и активите по договори с клиенти на Дружеството е оповестена в Приложение № 18.

Информация за ОКЗ по срочните депозити е оповестена в Приложение № 20, а по паричните средства и паричните еквиваленти - в Приложение № 21.

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи за 2023 г. няма отчетена обезценка на материалните запаси. (2022 г.: 5 хил. лв.).

Признаване на вътрешно-генерирани програмни продукти

От всички вътрешно-създадени програмни продукти и доработки на съществуващи версии се признават и капитализират в отчета за финансовото състояние само тези, за които на фазата на тяхното разработване е вероятно, че те ще бъдат включени за експлоатация в основната стопанска дейност на Дружеството съгласно утвърдените планове и ще генерират приходи. При тяхната оценка се включват разходите за персонала, пряко участващ в разработването им, преки разходи за материали и за амортизации на активи, и други преки разходи (ако има такива), използвани през периода на създаването на актива.

Капитализираните разходи за разработка на вътрешно-създадени програмни продукти се амортизират на база очакван полезен живот, но не повече от 7 години, защото историческият опит на Дружеството показва, че това е обичайно средният живот на повечето разработки, след което се налага нова преработка, подмяна или доработка (*Приложение № 13*).

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.4 Сравнителни данни

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период). Няма промени в основните счетоводни политики за периодите, представени в настоящия финансов отчет. В случаите, когато дадена информация е представена по различен начин в текущия отчетен период, за целите на постигане на по-достовърно и релевантно оповестяване на финансовото състояние на Дружеството, съответстващата сравнителна информация за предходен отчетен период също е преизчислена.

2.5 Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне на финансовия отчет на Дружеството е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага заключителния курс на БНБ към 31 декември.

Немонетарните отчетни обекти, които се оценяват по метода на историческата цена в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третира в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като текущи приходи и разходи към "други доходи/(загуби) от дейността", нетно.

2.6 Приходи

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти

Дейността на Дружеството е свързана с предоставянето основно на услуги към клиенти. Разделението е направено на база приходни центрове както следва:

- Картови услуги;
- Регулирани и платежни услуги;
- Удостоверителни услуги;
- Софтуерни услуги;
- Платежна институция БОРИКА;
- Инфраструктурни услуги;
- Национална картова и платежна схема;

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

- Финтех услуги;
- Продажби и след продажбено обслужване.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху услугите (евентуално стоките) бъде прехвърлен към клиента, срещу сума, която отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Дружеството е достигнало до заключение, че то е принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено то контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента. Оповестявания за съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, свързани с приходите от договори с клиенти, са предоставени в (Приложение № 2.3).

Картови, регулирани и платежни услуги

Приходите от такси и трансакции в картови и регулирани и платежни услуги са обвързани помежду си като едно задължение, като таксите са фиксиран компонент, а броя трансакции са променлив. При този вид задължение за изпълнение Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Затова Дружеството е определило, че има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Удостоверителни услуги

При предоставянето на пакетни удостоверителни услуги са идентифицирани две задължения за изпълнение – предоставяне на удостоверителна услуга, която се удовлетворява в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите и доставка на стоки, контролът върху които се прехвърля при предаване на клиента (в определен момент от времето).

Софтуерни услуги

Дружеството е определило, че лицензите, които предлага са право на ползване на интелектуална собственост. Софтуерният лиценз винаги е остойностен самостоятелно в договорите с клиенти. Клиентът не може да го ръководи и използва в момента на предоставянето му без допълнителните специфични доработки от страна на Дружеството. Дружеството е определило едно задължение за изпълнение, което се удовлетворява в определен момент от времето, т.е. моментът на признаване на приход е, когато се изпълнят всички задължения по договора, преди влизане в месечен съпорт на услугата. Тогава е моментът, в който за Дружеството възниква правото да получи възнаграждението по договора.

Когато не се предоставя лиценз, приходите от доработки и разработки на софтуер, се признават с течение на времето на база на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение на предоставената услуга. Обичайно, Дружеството изпълнява задълженията си по договори, свързани с разработка на софтуер, в рамките на

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

шест месеца и счита, че при получаване на авансово плащане от клиент, не съществува значителен финансиращ компонент. Дружеството измерва напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение на база достигнат етап на фактическо изпълнение по разработката в процентно отношение спрямо общата договореност за обема работа и човеко/дни. Приходът от месечен съпорт се признава в течение на времето.

Платежна институция БОРИКА

Приходите от такси и трансакции възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Затова Дружеството е определило, че има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Инфраструктурни услуги

Приходите от такси възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Затова Дружеството е определило, че има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Национална картова и платежна схема

Приходите от такси и трансакции възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Затова Дружеството е определило, че има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Финтех услуги

Приходите от тази дейност се формират основно от две популярни след бизнеса услуги – Е-фактура и Инфопей/Инфобанк. Приходите са от такси и трансакции и възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Затова Дружеството е определило, че има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Продажби и следпродажбено обслужване

Приходите на Дружеството от тази дейност се формират основно от обслужване на клиенти на търговски банки – Кол Център. В състава на тези приходи няма софтуерни или други услуги. Приходите се формират единствено от такси и брой обаждания, и за тях възниква задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и потребява, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Затова Дружеството е определило, че има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Трансакции

Приходите по трансакции се признават в месеца, в който са извършени трансакциите, а плащането обикновено се извършва в рамките на следващия месец. Приходът от тях не се начислява като променливо възнаграждение, тъй като зависи изцяло от броя трансакции за месеца.

Такси

Таксите са обичайно месечни, но има и тримесечни, и годишни. Дружеството признава приход на линейна база в зависимост от периода, за който се отнасят таксите. Месечните такси обичайно се плащат в месеца, следващ месеца на предоставяне на месечната такса. Годишните такси обичайно се предплащат в началото на годината, за която се отнасят.

Стоки

Задължението за изпълнение на предоставените стоки се удовлетворява с предаването им и плащането става дължимо при получаване им.

Салда по договори

Активи по договори с клиенти

Активът по договора е правото да се получи възнаграждение в замяна на услугите, които са прехвърлени на клиента (изпълнено задължение), като това право не е безусловно.

Ако чрез прехвърлянето на услугите към клиента Дружеството изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение или преди плащането да е станало дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение, който се трансформира в търговско вземане при настъпване на договорните условия за плащане.

Търговски вземания

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е. преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Пасиви по договори с клиенти

Пасивът по договора е задължението за прехвърлянето на услугите към клиента, за което Дружеството е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента. Ако клиентът заплати възнаграждението преди Дружеството да прехвърли услугите към него, когато бъде извършено плащането или когато плащането стане дължимо (което възникне по-рано), се признава пасив по договор. Пасивите по договори с клиенти се признават като приход, когато Дружеството изпълни задълженията си по договора.

Представяне

Активите и пасивите по договори с клиенти са представени в отчета за финансовото състояние на ниво договор. Където по един и същ договор съществуват и активи, и пасиви, в отчета за финансовото състояние е представена нетната им позиция по договора, съответно като актив или пасив по договора.

2.6.2. Приходи от лихви

Приходите от лихви по предоставени депозити, както и приходите от дивиденди от инвестиции се представят в статията „финансови приходи“ от отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7 Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване.

Предплатените разходи се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни заеми (нетно), както и обезценки на финансови активи.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.8. Имоти, машини и оборудване (продължение)

Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др. Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Този разход се представя към разходите за материали в отчета за всеобхватния доход.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имоти, машини и оборудване. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, предоставената информация от предприятието-производител на тези активи, бъдещите намерения за употреба и предполагаемото морално остаряване.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – от 25 г. до 50 г.;
- съоръжения – от 10 г. до 25 г.;
- машини и оборудване – от 5 г. до 7 г.;
- сървъри – от 4 г. до 7 г.;
- компютърна и офис техника – от 2 г. до 5 г.;
- транспортни средства – от 4 г. до 6 г.;
- стопански инвентар – 7 г.

Когато отделни части на определен актив имат различен полезен живот, те се обособяват като самостоятелни компоненти за целите на амортизирането.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.8. Имоти, машини и оборудване (продължение)

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на имоти, машини и оборудване

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудване е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат като други разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Имотите, машините и съоръженията се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "имоти, машини и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9 Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти и вътрешно-генерирани програмни продукти от самото Дружество, предназначени за търговска експлоатация.

Първоначално оценяване

Разходите, свързани с научноизследователска дейност (изследователската фаза по разработка на вътрешен проект) се отчитат като разходи за периода на неговото възникване. Нематериален актив, който възниква в резултат на развойна дейност (фаза "развитие/развойна" на вътрешен проект) се признава за актив, когато са спазени следните критерии, които Дружеството е в състояние да демонстрира:

- техническа способност за завършване на нематериалния актив, така че да бъде готов за употреба или продажба;
- намерение за завършване на нематериалния актив и за неговото използване или продажба;
- способност за използване или продажба на нематериалния актив;

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.9. Нематериални активи (продължение)

- начините, по които нематериалния актив ще доведе до генерирането на бъдещи икономически ползи, както и на наличието на пазар за продуктите на нематериалния актив или на самия него или полезността му при вътрешна употреба;
- наличие на адекватни технически, финансови и други ресурси, необходими за финализиране развитието, използването или продажбата на нематериалния актив;
- способност за оценяване на разходите, произтичащи от нематериалния актив по време на неговото развитие.

При оценката на вътрешно-генерираните програмни продукти се включват само преките разходи, направени за тяхното разработване на фаза "развойна" и от момента, от който тези продукти започнат да отговарят едновременно на горепосочените критерии.

Методи на амортизация

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 до 10 години.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- програмни продукти – от 2 г. до 10 г.;
- вътрешно генерирани програмни продукти – от 5 г. до 7 г.;

Обезценка на нематериални активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други доходи/(загуби) от дейността" на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от: доставната себестойност и нетна реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат материалите и стоките в тяхното настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността) - това са всички доставни разходи, които включват: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.10. Материални запаси (продължение)

привеждане на материалните запаси в готов за тяхното използване вид. При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно претеглена стойност.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в Дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11. Срочни депозити в банки

Депозити в банки представляват вземания от банки по инвестирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити с оригинален матуритет над 3 месеца и по които депозити има ограничителни договорни условия или високи санкции за предсрочно ползване, вкл. намеренията на Дружеството са депозитите да се държат до падеж, и са с инвестиционна цел. В случай, че и остатъчният срок на такива депозити е над 12 месеца и са трайно блокирани, вкл. с гаранционна цел, вземането се класифицира и представя в състава на нетекущите активи. Депозитите се оценяват и се представят в отчета за финансовото състояние по амортизирана стойност. В отчета за финансовото състояние те се представят към групата на финансови активи от вида "срочни или блокирани (гаранционни) депозити в банки", с инвестиционна цел, а в отчета за паричните потоци – към паричните потоци, ангажирани в инвестиционната дейност на Дружеството.

2.12 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца. За целите на отчета за паричните потоци банковите депозити са анализирани и представени съгласно целите и намеренията на Дружеството за доходност от тях, както и фактическата обичайна продължителност на инвестирането в такъв тип депозити, вкл. ограничителни договорни условия или санкции за предсрочно ползване.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на Дружеството в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание и намерения тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.12. Парични средства и парични еквиваленти (продължение)

се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец);

- при наличие на краткосрочно блокирани парични средства (депозити с оригинален матуритет до три месеца) същите са третиран като парични еквиваленти.

2.13. Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при който не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизирана стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с персонала в „БОРИКА“ АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в Република България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд „Пенсии“, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо заболяване и майчинство“

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

(ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2022 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж.

Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда, и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател е задължено да изплаща на персонала си обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на brutното трудово възнаграждение за шест месеца. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал“, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

с дефинирани доходи". Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото Дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, Дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задълженията към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими след повече от 12 месеца от края на отчетния период, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.15 Акционерен капитал и резерви

БОРИКА е акционерно дружество. Като такова то е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на Дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава Дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.15. Акционерен капитал и резерви (продължение)

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.16. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчната ставка за 2023 г. е 10% (2022 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението за всички временни разлики на Дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (Република България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (Република България), и то тогава и само тогава, когато Дружеството има

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.16. Данъци върху печалбата (Продължение)

законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2023 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2024 г., която е в размер на 10%.

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

а) Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (ДВД) и като такива по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Дружеството за тяхното управление. Дружеството първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Дружеството е приложило практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Дружеството рекласифицира финансови активи само при промяна на бизнес модела си.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност или по справедлива стойност през ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

- Финансови активи по амортизирана стойност;
- Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност през друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансови активи по амортизирана стойност

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват търговски и други вземания, срочни депозити и парични средства по банкови сметки.

Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване Дружеството може да избере да класифицира неотменимо като капиталови инструменти, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и когато не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи не се "рециклират" през печалбата или загубата. Дивидентите се признават като приходи в отчета за всеобхватния доход, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в друг всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Дружеството е направило неотменим избор да класифицира в тази категория малцинствените си капиталови инвестиции, които то държи дългосрочно и във връзка със своите бизнес интереси в тези дружества. Те са представени в отчета за финансово

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

б) Финансови активи (продължение)

състояние към статията „капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход” (Приложение № 14).

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Дружеството), когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато то нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило. Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати. Дружеството прилага същите политики относно отписването и за обезценените финансови активи.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за паричните средства и еквиваленти, срочните депозити в банки, търговските и другите вземания. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват и паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансовите активи, са предоставени и в следните приложения:

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

в) Финансови активи (продължение)

- Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (Приложение № 2.3);
- Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти (Приложение № 18).

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване. ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента). Значително повишаване на кредитния риск се наблюдава при понижаване на кредитния рейтинг над 25%.

Обезценка на парични средства и еквиваленти и срочни депозити в банки

По отношение на паричните средства и еквиваленти и срочните депозити в банки, дружеството прилага общия подход за изчисление на очакваните кредитни загуби като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които дружеството е депозирало паричните си средства. За целта се използват рейтингите на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's и Fitch. На тази база, от една страна, се използват публични данни за PD (вероятности за неизпълнение), рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, от промяната на рейтинга на съответната банка, дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват съобразно наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по банковите сметки.

Обезценка на търговски и други вземания

Дружеството прилага общия подход за изчисление на очакваните кредитни загуби за търговските вземания от банки-контрагенти, предвид че основните клиенти в Дружеството са банкови институции. За определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции по аналогия на модела за обезценката на паричните средства и еквиваленти и срочните депозити в банки. За останалите търговски вземания, извън банките-контрагенти, дружеството прилага опростен подход, при който всички вземания с просрочие над 365 дни се обезценяват 100 %.

Финансови обезценени активи се отписват балансово, когато не съществува никакво разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

2. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (Продължение)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

б) Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви на дружеството включват търговски и други задължения и задължения по лизинг. При първоначално признаване обичайно те се класифицират като финансови пасиви по амортизирана стойност, вкл. заеми и други привлечени средства и търговски и други задължения, както е уместно.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация. Обичайно те се класифицират и оценяват по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при съвършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.18 Оценяване по справедлива стойност

За определени активи и пасиви на Дружеството се изисква съгласно МСФО те да се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговски и други вземания и задължения, които се оценяват на повторяема база.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Приходите от договори с клиенти, разпределени по видове дейности са:

	2023	2022
	хил.лв	хил.лв
Картови услуги	26,261	22,491
Регулирани и платежни услуги	21,815	17,077
Удостоверителни услуги	6,386	6,026
Платежна институция БОРИКА	3,087	2,515
Софтуерни услуги	2,435	1,812
Финтех услуги	2,204	1,648
Инфраструктурни услуги	699	587
Национална картова и платежна схема	491	339
Продажби и следпродажбено обслужване	433	334
	63,811	52,829

Приходите от договори с клиенти за 2023 г. са на стойност 63,811 хил. лв. По-долу са представени приходите от договори с клиенти по видове приходи и момент на признаването им според съответното задължение за изпълнение.

						2023
						хил.лв
Приходни центрове	Трансакции	Такси	Софтуер	Стоки	Други	Общо
Картови услуги	19,157	6,226	65	288	526	26,262
Регулирани и платежни услуги	17,825	3,983	-	-	7	21,815
Удостоверителни услуги	5,518	217	13	638	-	6,386
Платежна институция БОРИКА	-	3,087	-	-	-	3,087
Софтуерни услуги	-	1,266	1,083	-	86	2,435
Финтех услуги	694	1,509	-	-	-	2,203
Инфраструктурни услуги	-	699	-	-	-	699
Национална картова и платежна схема	164	327	-	-	-	491
Продажби и следпродажбено обслужване	-	433	-	-	-	433
	43,358	17,747	1,161	926	619	63,811
Момент на признаване на приходи						
Прехвърляне на стоки и услуги в определен момент	-	-	-	926	619	1,545
Прехвърляне на услуги в течение на времето	43,358	17,747	1,161	-	-	62,266
	43,358	17,747	1,161	926	619	63,811

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (Продължение)

Приходни центрове	Трансакции	Такси	Софтуер	Стоки	Други	2022
						хил.лв
Общо						
Картови услуги	15,504	6,320	39	341	287	22,491
Регулирани и платежни услуги	13,901	3,176	-	-	-	17,077
Удостоверителни услуги	119	5,297	8	602	-	6,026
Платежна институция БОРИКА	-	2,515	-	-	-	2,515
Софтуерни услуги	-	1,145	657	-	10	1,812
Финтех услуги	699	941	-	-	8	1,648
Инфраструктурни услуги	-	587	-	-	-	587
Национална картובה и платежна схема	61	278	-	-	-	339
Продажби и следпродажбено обслужване	-	334	-	-	-	334
	30,284	20,593	704	943	305	52,829
Момент на признаване на приходи						
Прехвърляне на стоки и услуги в определен момент	-	-	-	943	305	1,248
Прехвърляне на услуги в течение на времето	30,284	20,593	704	-	-	51,581
	30,284	20,593	704	943	305	52,829

Концентрацията по клиенти на приходите от предоставяне на услуги и от продажба на стоки, които съставляват 10% или повече процента от общите приходи за съответните отчетни периоди се състои от един и същи клиент, както следва:

Приходи	2023		Приходи	2022	
	хил. лв.	Отн. дял %		хил. лв.	Отн. дял %
Клиент 1	17,197	26.95%	Клиент 1	13,620	25.78%

Салда по договори с клиенти:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания (Приложение № 18)	6,657	4,843
Активи по договори с клиенти (Приложение № 18)	560	567
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 26)	4,017	3,547

Търговските вземания не са лихвоносни и обичайно се уреждат в рамките на 30 дни.

Активите по договори с клиенти са изчислени на база етап на изпълнение. През 2023 г. е призната провизия за очаквани кредитни загуби по активи по договори с клиенти в размер на 5 хил. лв. (2022 г.: 8 хил. лв.).

Пасивите по договори с клиенти включват предплатени суми от клиенти, свързани с квалифицирани електронни подписи, както и задължения за годишни отстъпки върху обем софтуерни разработки, които могат да бъдат оползотворени от клиентите занапред в рамките на следващите 12 месеца. Отстъпките се изчисляват на база разработена методика в Дружеството, изчислени на база оборот от текуща година и се ползват в рамките на следващата отчетна година.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (Продължение)

По-долу е представена сумата на признатите приходи от:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Суми, включени в пасивите по договори с клиенти	2,585	2,401
Търговски отстъпки	66	18
	2,651	2,419

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Положителни/(отрицателни) разлики от промяна на валутни курсове, нетно	(9)	-
Приходи от продажби на дълготрайни активи	69	190
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	(3)	(41)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	66	149
Наеми	97	92
Други	141	590
	295	831

В статия Други са начислени неустойки със санкциониращ характер по договори с клиенти на Дружеството в размер на 42 хил.лв., както и 31 хил.лв. компенсации за електроенергия. (Съществената част през 2022 г. в статия Други се дължи на начислена държавна компенсация за ел. енергия в размер на 540 хил.лв.

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Горива и енергия	727	1,262
Основни материали	547	513
Рекламни материали	186	109
Офис и канцеларски материали	163	130
Активи до праг на същественост	91	100
Други	16	12
	1,730	2,126

Разходите за **основни материали** включват: ленти, използвани при персонализация на банкови карти, тонер касети и залепващи флуиди за персонализиращи машини, стикери и тагове за банкови карти, пликосе за отпечатване на ПИН писма, материали, използвани при сервизирането на банкомати, смарт карти и консумативи за удостоверителни услуги.

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Сервизни и лицензни такси	9,186	8,494
Консултантски услуги	2,019	1,532
Реклама	1,229	733
Телекомуникационни услуги	978	803
Текущи ремонти	262	327
Одити и сертифициране	231	212
Обучения	220	223
Поддръжка на офиси	205	113
Данъци и такси	195	199
Застраховки	75	72
Транспорт	73	61
Наеми и охрана	62	69
Други услуги	164	163
	14,899	13,001

В статията Разходи за одит и сертифициране се включват начислени суми на стойност 93 хил. лв. (2022 г.: 82 хил. лв.), за предоставени услуги от регистриран одитор, в т.ч.: независим финансов одит: 46 хил. лв. (2022 г.: 39 хил. лв.) и други услуги, несвързани с одита 47 хил. лв. (2022 г.: 43 хил. лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Възнаграждения и заплати	22,407	18,267
Вноски по социалното осигуряване	2,522	2,219
Социални придобивки и плащания	2,516	2,022
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	164	133
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	20	20
Начислени суми по планове с дефинирани доходи (Приложение № 24)	180	128
	27,809	22,789

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Командировки	227	136
Представителни мероприятия	104	59
Дарения и награди	57	91
Обезценка/реинтегрирана обезценка за ОКЗ на парични средства и парични еквиваленти	29	(23)
Обезценка за ОКЗ на търговски и други вземания	3	10
Брак на дълготрайни активи	-	122
Обезценка на материални запаси	-	5
Други	32	99
	452	499

9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ И РАЗХОДИ, НЕТНО

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от дивидент от капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	5	5
Разходи за лихви по задължения за лизинг	(49)	(45)
Разходи за банкови такси	(59)	(216)
	(103)	(256)

10. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
<u>Отчет за всеобхватния доход</u>		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	11,283	8,224
Текущ разход за данък върху печалбата за годината 10% (2022 г.: 10 %)	1,128	822
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	10	4
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	1,138	826

	2023	2022
	хил.лв.	хил.лв.
Равнение на разхода за данък върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат		
Счетоводна печалба за годината	11,403	8,248
Данък върху печалбата - 10 %	1,140	825
От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:		
увеличения – 436 хил.лв. (2022 г. : 400 хил.лв.), с намалявания - 455 хил.лв. (2022 г.: 386 хил.лв.)	(2)	1
	1,138	826

11. КОМПОНЕНТИ НА ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Към 31 декември компонентите на *Другия всеобхватен доход* включват само такива, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата. Те са свързани с актюерски печалби и загуби по дългосрочното задължение на Дружеството към персонала по пенсионни планове с дефинирани доходи.

12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:						
На 1 януари 2022 г.	13,296	32,231	1,089	1,113	167	47,896
Придобити	913	2,773	131	426	81	4,324
Трансфери	-	114	40	13	(167)	-
Отписани	(93)	(116)	(238)	(54)	-	(501)
На 31 декември 2022 г.	14,116	35,002	1,022	1,498	81	51,719
Придобити	-	5,228	-	176	913	6,317
Трансфери	-	81	-	-	(81)	-
Отписани	-	(6,922)	-	(7)	-	(6,929)
На 31 декември 2023 г.	14,116	33,389	1,022	1,667	913	51,107
Амортизация:						
На 1 януари 2022 г.	3,966	26,215	815	575	-	31,571
Начислена амортизация за годината	426	2,531	129	168	-	3,254
Отписана	(56)	(112)	(237)	(40)	-	(445)
На 31 декември 2022 г.	4,336	28,634	707	703	-	34,380
Начислена амортизация за годината	432	2,627	130	208	-	3,397
Отписана	-	(6,919)	-	(6)	-	(6,925)
На 31 декември 2023 г.	4,768	24,342	837	905	-	30,852
Балансова стойност:						
На 1 януари 2022 г.	9,330	6,016	274	538	167	16,325
На 31 декември 2022 г.	9,780	6,368	315	795	81	17,339
На 31 декември 2023 г.	9,348	9,047	185	762	913	20,255

Към 31.12.2023 г., дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи и сгради с балансова стойност 9,348 хил. лв. от които, земи с балансова стойност 1,908 хил. лв. (31.12.2022 г.: земи и сгради с балансова стойност 9,780 хил. лв., от които земи с балансова стойност 1,908 хил. лв.).

12. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ (Продължение)

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември 2023 г. в размер на 913 хил. лв. са аванс за проектиране на ремонт на сграда на Дружеството.

Към 31.12.2023 г. в състава на имотите, машините и оборудване са включени активи с отчетна стойност в размер на 17,291 хил. лв. (31.12.2022 г.: 20,782 хил. лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в стопанската дейност.

Към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г. няма учредени тежести (ипотеки, залози) върху имотите, машините и оборудването на Дружеството.

13. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни продукти	Вътрешно- генерирани програмни продукти от развойна дейност	Вътрешно- генерирани програмни продукти в процес на разработване по развойна дейност	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:					
На 1 януари 2022 г.	21,269	4,876	207	4,264	30,616
Придобити	2,394	-	1,400	2,298	6,092
Трансфери	4,264	101	(101)	(4,264)	-
Отписани	(3,479)	-	-	-	(3,479)
На 31 декември 2022 г.	24,448	4,977	1,506	2,298	33,229
Придобити	912	1,081	611	3,090	5,694
Трансфери	2,298	1,693	(1,693)	(2,298)	-
Отписани	(173)	-	-	-	(173)
На 31 декември 2023 г.	27,485	7,751	424	3,090	38,750
Амортизация:					
На 1 януари 2022 г.	10,887	1,569	-	-	12,456
Начислена амортизация за годината	2,467	689	-	-	3,156
Отписана	(3,387)	-	-	-	(3,387)
На 31 декември 2022 г.	9,967	2,258	-	-	12,225
Начислена амортизация за годината	3,196	729	-	-	3,925
Отписана	(173)	-	-	-	(173)
На 31 декември 2023 г.	12,990	2,987	-	-	15,977
Балансова стойност:					
На 1 януари 2022 г.	10,382	3,307	207	4,264	18,160
На 31 декември 2022 г.	14,481	2,719	1,506	2,298	21,004
На 31 декември 2023 г.	14,495	4,764	424	3,090	22,773

13. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (Продължение)

Разходите за придобиване на нематериални активи към 31.12.2023 г. в размер на 3,090 хил. лв. се състоят основно от предоставен аванс в размер на 2,082 хил. лв. по дългосрочен договор, сключен през 2017 г. с чуждестранна фирма, наета да достави и внедри нова авторизационна система в Дружеството.

14. КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Капиталовите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход включват участия в следните дружества:

<i>Дружество</i>	<i>страна</i>	<i>31.12.2023</i> <i>хил. лв.</i>	<i>%</i> <i>участие</i>	<i>31.12.2022</i> <i>хил. лв.</i>	<i>%</i> <i>участие</i>
Централен депозитар АД	България	53	2.20	53	2.20
ЕСРС	Белгия	39	16.67	39	16.67
Свободна безмитна зона Бургас АД	България	11	2.17	11	2.17
		103		103	

15. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Като други нетекущи активи в отчета за финансовото състояние към 31.12.2023 г. е представена сумата в размер на 1,295 хил. лв., основно представляваща дългосрочно предплатени разходи за сервизно обслужване на сървъри (31.12.2022 г.: 1,039 хил. лв.).

16. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

	Наеми хил. лв.	Тъмни влакна хил. лв.	Общо хил. лв.
Отчетна стойност:			
На 1 януари 2022 г.	1,622	466	2,088
Придобити	455	-	455
Отписани	(212)	-	(212)
На 31 декември 2022 г.	1,865	466	2,331
Придобити	543	85	628
Отписани	(572)	(15)	(587)
На 31 декември 2023 г.	1,836	536	2,372
Амортизация:			
На 1 януари 2022 г.	604	153	757
Начислена	280	51	331
Отписана	(164)	-	(164)
На 31 декември 2022 г.	720	204	924
Начислена	327	61	388
Отписана	(322)	(16)	(338)
На 31 декември 2023 г.	725	249	974
Балансова стойност:			
На 1 януари 2022 г.	1,018	313	1,331
На 31 декември 2022 г.	1,145	262	1,407
На 31 декември 2023 г.	1,111	287	1,398

16. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ (Продължение)

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(388)	(331)
Разходи за лихви за задължения по лизинги	(49)	(45)
Приход от отписване на актив с право на ползване	17	3
Обща стойност, призната в печалбата и загубата	(420)	(373)

Информация за задълженията за лизинг е представена в Приложение № 27.

17. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Материали	207	404
Стоки	147	461
	354	865

Наличните към 31 декември **материали** включват: смарт-карти, пликове за отпечатване на ПИН писма и др.

Наличните **стоки** се състоят от захранващи кабели, батерии за ПОС терминали, карточетци, използвани за предоставяне на удостоверителни услуги и други. Част от тях са обезценени на 100%.

В наличните материални запаси към 31 декември 2023 г. са включени обезценени запаси с цена на придобиване 9 хил. лв. (31.12.2022 г.: 9 хил. лв.).

18. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Търговски и други вземания

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Вземания от клиенти	6,703	4,891
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(46)	(48)
	6,657	4,843
Предоставени аванси на доставчици за услуги	212	254
	6,869	5,097

Вземанията от клиенти към 31.12.2023 г. са предимно текущи, непросрочени и се отнасят за услуги, предоставени през месец декември 2023 г. По-голямата част от тях са събрани в началото на 2024 г. Вземанията са в български левове и са безлихвени.

18. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (Продължение)

Основната част от вземанията са от банки с падеж 15 дни от датата на получаване на фактурата.

Към всяка отчетна дата се прави анализ на необходимостта от обезценка като използва общия подход и кредитните рейтинги на банките-клиенти, а за останалата част Дружеството обезценява на 100% всички вземания над 365 дни и по прекратените в текущата година договори с клиенти.

Активи по договори с клиенти

Към 31 декември 2023 г., Дружеството има активи по договори с клиенти както следва:

	31.12.2023 хил.лв.	31.12.2022 хил.лв.
Активи по договори с клиенти	565	575
Провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби	(5)	(8)
	<u>560</u>	<u>567</u>

По-долу е описано движението в провизията на натрупаните очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти:

	2023 хил.лв.	2022 хил.лв.
Салдо в началото на годината	56	52
Начислена обезценка за очаквани кредитни загуби	7	14
Възстановена обезценка за намалени очаквани кредитни загуби	(3)	(5)
Отписана обезценка	(9)	(5)
Салдо в края на годината	<u>51</u>	<u>56</u>

19. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

Другите текущи активи към 31 декември включват:

	31.12.2023 хил.лв.	31.12.2022 хил.лв.
Предплатени разходи	3,445	2,701
Вземания, свързани с гаранции	430	388
Вземане, данък добавена стойност	-	68
Вземане, корпоративен данък	-	18
Други	874	195
	<u>4,749</u>	<u>3,370</u>

19. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ (Продължение)

В стойността на вземанията, свързани с гаранции, е включена предоставена гаранция по договор за добро изпълнение в размер на 240 хил. лв. (31.12.2022 г.: 220 хил. лв. за добро изпълнение).

Към 31 декември 2023 г. съществена част в статия Други се състои от вземания от картова схема на обменни такси свързани с трансакции на търговци на Платежната институция БОРИКА в размер на 853 хил.лв. (2022 г.: 182 хил.лв).

Предплатени разходи за бъдещи периоди към 31 декември включват:

	31.12.2023 <i>хил. лв.</i>	31.12.2022 <i>хил. лв.</i>
Предплатени сервизни и лицензни такси	3,167	2,453
Застраховки	165	137
Предплатени годишни такси	100	100
Абонамент	13	11
	3,445	2,701

Тези разходи ще бъдат признати като текущи в отчета за всеобхватния доход през следващите 12 месеца.

20. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

	31.12.2023 <i>хил. лв.</i>	31.12.2022 <i>хил. лв.</i>
Срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	2,561	2,561
Обезценка за очаквани кредитни загуби по срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	(2,508)	(2,508)
	53	53
Срочни депозити в лева, с оригинален матуритет от 6 до 12 месеца	1,009	1,009
	1,062	1,062

Провизията за обезценка за очаквани кредитни загуби са изчислени на база кредитните рейтинги на банките, в които Дружеството е предоставило депозити. В нея се включва и корективът на обезценена на 100% сума по предоставен депозит в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

През 2023 г., както и през 2022 г. няма отписана обезценка по срочни депозити на Дружеството.

Предоставените депозити са в лева. Към 31.12.2023 г. договорените лихвени равнища са в рамките от 0.10% до 0.20% (31.12.2022 г.: от 0.10% до 0.15%).

21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	31.12.2023 хил.лв.	31.12.2022 хил.лв.
<i>Разплащателни сметки в лева</i>	29,481	29,572
<i>Обезценка за очаквани кредитни загуби по разплащателни сметки в банки</i>	(324)	(295)
	<u>29,157</u>	<u>29,277</u>
<i>Разплащателни сметки във валута</i>	1,681	1,399
<i>Парични средства в каса</i>	-	-
	<u>30,838</u>	<u>30,676</u>

Провизията за обезценка за ОКЗ на паричните средства и парични еквиваленти представлява начислени суми в предходни периоди по предоставени парични средства в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

	2023 хил.лв.	2022 хил.лв.
<i>Салдо в началото на годината</i>	295	319
<i>(Възстановена обезценка) обезценка за очаквани кредитни загуби</i>	29	(24)
<i>Салдо в края на годината</i>	<u>324</u>	<u>295</u>

Паричните средства по разплащателни сметки във валута са в евро – 859 хил. евро и щатски долари – несъществена сума (31.12.2022 г.: 715 хил. евро и щатски долари – несъществена сума).

Лихвените равнища по разплащателните сметки в евро и лева за 2023 г. са в размер от 0% до 0.20% (2022 г.: от 0% до 0.005%). Разплащателните сметки в щатски долари не се олихвяват.

22. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Структурата на собствения капитал на Дружеството към 31 декември включва:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил.лв.
Основен акционерен капитал	15,958	15,958
Резерви	52,550	49,128
Неразпределена печалба	9,907	7,283
	<u>78,415</u>	<u>72,369</u>

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2023 г., регистрираният акционерен капитал на БОРИКА АД е разпределен в 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 15 лв. всяка една (31.12.2022 г.: 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 15 лв. всяка една).

22. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (Продължение)

Резервите на Дружеството, включително неразпределената печалба са обобщено представени в таблицата по-долу:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Законови резерви	1,596	1,596
Допълнителни резерви	50,954	47,532
Общо резерви	52,550	49,128
Неразпределена печалба в т.ч. :	10,265	7,422
От последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи съгл. МСС 19 Пенсионни и други доходи на наети лица	(358)	(139)
	9,907	7,283

Законовите резерви в размер на 1,596 хил. лв. (31.12.2022 г.: 1,596 хил. лв.) включват изцяло суми за фонд „Резервен“, съгласно изискванията на Търговския закон.

Допълнителните резерви в размер на 50,954 хил. лв. (31.12.2022 г.: 47,532 хил. лв.) са формирани от разпределение на печалбите на Дружеството по решение на акционерите, и могат да бъдат използвани за разпределение на дивиденди, за увеличение на основния капитал и за покриване на загуби.

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Салдо на 1 януари	47,532	44,515
Разпределение на печалбата за резерви	3,422	3,017
Салдо на 31 декември	50,954	47,532

През 2023 г. Дружеството е изплатило дивидент на акционерите в размер на 4,000 хил. лв. (31.12.2022 г.: 5,000 хил. лв.).

Движението на **неразпределена печалба** включва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Салдо на 1 януари	7,283	7,645
Разпределение на печалбата за резерви	(3,422)	(3,017)
Разпределение на дивиденди	(4,000)	(5,000)
Актюерски печалби/(загуби) от последващи оценки	(219)	233
Нетна печалба за годината	10,265	7,422
Салдо на 31 декември	9,907	7,283

23. АКТИВИИ ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Описание на обектите	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Имоти, машини и оборудване	2,696	(270)	2,498	(250)
Общо пасиви по отсрочени данъци	2,696	(270)	2,498	(250)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	(2,689)	269	(2,689)	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(935)	94	(893)	90
Начисления за неползвани отпуски	(402)	40	(361)	36
Неизплатени възнаграждения на физически лица	(180)	18	(166)	16
Обезценка на материални запаси	(4)	-	(4)	-
Обезценка на вземания	(10)	1	(10)	1
Общо активи по отсрочени данъци	(4,220)	422	(4,123)	412
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	(1,524)	152	(1,625)	162

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността, отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба през следващите отчетни периоди.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	Салдо на 1 януари 2023 година хил. лв.	Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход) хил. лв.	Салдо на 31 декември 2023 година хил. лв.
Имоти, машини и оборудване	(250)	(20)	(270)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	269	-	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	90	4	94
Начисления за неползвани отпуски	36	4	40
Неизплатени възнаграждения на физически лица	16	2	18
Обезценка на вземания	1	-	1
	162	(10)	152

23. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ (Продължение)

Отсрочени данъци (пасиви)/активи	Салдо на 1 януари 2022 г.	Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход)	Салдо на 31 декември 2022 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и оборудване	(239)	(11)	(250)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	269	-	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	89	1	90
Начисления за непозвани отпуски	31	5	36
Неизплатени възнаграждения на физически лица	15	1	16
Обезценка на вземания	1	-	1
	166	(4)	162

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст (Приложения № 2.3 и 2.14).

Съгласно Кодекса на труда в България, дружеството в качеството му на работодател е задължено да изплаща на персонала си обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение на съответния служител за два месеца при прекратяване на трудовото правоотношение с него поради пенсиониране. В случай, че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутното трудово възнаграждение за шест месеца. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на тези задължения Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (Продължение)

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	1,033	1,264
Разход за лихви за годината	64	8
Разход за текущ стаж за годината	100	134
Плащания през годината	(138)	(126)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	235	(247)
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	78	60
<i>Актюерска (печалба)/загуба от промени в демографските предположения</i>	(22)	(15)
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	179	(292)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	1,294	1,033

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Разход за текущ стаж	100	134
Разход за лихви	64	8
Призната актюерска загуба	16	(14)
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)	180	128
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране:		
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	(74)	(54)
<i>Актюерска печалба от промени в демографските предположения</i>	21	14
<i>Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения</i>	(166)	273
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 11)	(219)	233

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (Продължение)

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2023 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтиращия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 4,5% (2022 г.: 6%). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и по години е както следва:
 - 2024 г. – 6.5% спрямо нивото от 2023 г.;
 - 2025 г. – 5.0% спрямо нивото от 2024 г.;
 - 2026 г. – 4.0% спрямо нивото от 2025 г.;
 - 2027 г. – 4.0% спрямо нивото от 2026 г.;
 - 2028 г. и всяка следваща година – 3.0% спрямо нивото от предшестващата година;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2020 г. - 2022 г. (2022 г.: 2019 г. - 2021 г.);
- темп на текучество – между 2% и 12% в зависимост от пет обособени възрастови групи (2022 г.: между 2% и 12%).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск, свързан с дълголетие и риск, свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефинансиран план, Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява, прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (Продължение)

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 0.5% на:

- а. *ръста на заплатите*
- б. *дисконтовата норма*
- в. *текучество*

върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на разходите за 2023 г. от промяна на основните предположения:

	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Изменение на ръста на заплатите	10	(9)
Изменение на дисконтовата норма	(3)	3
Изменение на текуществото	(10)	11

Ефекти върху размера на отчетеното задължение към 31.12.2023 г. от промяна на основните предположения:

	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Изменение на ръста на заплатите	48	(46)
Изменение на дисконтовата норма	(45)	48
Изменение на текуществото	(50)	53

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи към 31.12.2023 г. е 7.5 години (31.12.2022 г.: 6.9 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите три години е както следва:

	<i>суми при пенсиониране по възраст и стаж</i>	<i>суми при пенсиониране по болест</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Плащания през 2024 г.	158	8
Плащания през 2025 г.	149	8
Плащания през 2026 г.	76	8
	<u>383</u>	<u>24</u>

25. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Задължения към доставчици	2,825	2,871
Получени гаранции	16	22
	2,841	2,893

Задълженията към доставчици са безлихвени и по-голямата част от тях са погасени в началото на 2024 г., респ. в началото на 2023 г.

Таблицата по-долу представя **задълженията към доставчици** по вид валута:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Лева	743	1,609
Евро	1,898	934
щатски долар	184	328
	2,825	2,871

Всички задължения са обичайно с кредитен период от 15 дни от датата на получаване на фактурата.

26. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Пасивите по договори с клиенти основно са от оставащи задължения за изпълнение на Дружеството, свързани с предоставяне на услугата по издаване на удостоверения за квалифициран електронен подпис (КЕП).

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Дългосрочна част, в т.ч.:	857	785
Дългосрочна част на използване на КЕП	768	696
Друга предплатена дългосрочна част	89	89
Краткосрочна част, в т.ч.:	3,160	2,762
Краткосрочна част на използване на КЕП	2,808	2,585
Клиенти по аванси	223	111
Търговски отстъпки	129	66
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 3)	4,017	3,547

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ЛИЗИНГ

В състава на задълженията за лизинг попадат два вида лизинги. Лизинг за наеми на помещения, които Дружеството е наело за търговски обекти, свързани с дейността му, както и наети линии от мобилни оператори и други.

По-долу са представени балансовите стойности на задължения по лизинги и движенията през годината:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Към 1 януари	1,462	1,383
Придобити	684	525
Отписани	(272)	(75)
Плащания	(431)	(371)
Към 31 декември	1,443	1,462
Текущи	310	373
Нетекущи	1,133	1,089

По-долу е представена информация за матуритетната структура на задълженията за лизинг:

31 декември 2023	Общо	по-малко от 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	5-7 години	7-10 години	Повече от 10 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Наеми	1,176	267	21	35	36	96	413	308	-
Тъмно влакно	267	43	-	23	-	201	-	-	-

31 декември 2022	Общо	по-малко от 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	5-7 години	7-10 години	Повече от 10 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Наеми	1,217	316	34	117	39	-	89	622	-
Тъмно влакно	245	57	9	-	-	-	-	179	-

Информация за активите с право на ползване е представена в Приложение № 16.

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Данък добавена стойност	554	-
Данък върху доходите на физически лица	529	419
Данъци при източника и други данъци	39	31
	1,122	450

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ (Продължение)

Данъчните задължения на Дружеството към 31.12.2023 г. са текущи и касаят данъци върху доходи на физическите лица и данък добавена стойност.

До датата на издаване на отчета на Дружеството не са извършени ревизии и проверки.

За двете предишни слели се през 2010 г. дружества, извършените проверки и ревизии са както следва:

а) БОРИКА АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2005 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт – до 30.06.2004 г.

б) Банксервиз АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2002 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2002 г.
- Национален осигурителен институт – до 11.08.2010 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

	<u>31.12.2023</u> <u>хил. лв.</u>	<u>31.12.2022</u> <u>хил. лв.</u>
Текущи задължения за възнаграждения	180	166
Задължения за социално осигуряване върху текущи задължения	436	411
Задължения по неизползвани компенсируеми отпуски	357	317
Задължения за социално осигуряване върху неизползван отпуск	45	43
	<u>1,018</u>	<u>937</u>

30. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица и вид свързаност

Българска народна банка (БНБ) притежава 36.11% (31.12.2022 г.: 36.11%) от капитала на Дружеството, като се явява основен акционер-инвеститор, а Дружеството - нейно асоциирано предприятие.

Сделки със свързани лица

Осъществените през 2023 г. и 2022 г. сделки с Българска народна банка са, както следва:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	<u>хил. лв.</u>	<u>хил. лв.</u>
Доставки, в т.ч.:	270	218
Предплатени разходи	100	100
Доставка на услуги	170	118
Продажби, в т.ч.:	803	596
Разработване и поддръжка на софтуер	505	442
Обработка и пренос на информация	66	74
Услуги по БИСЕРА	205	54
Други	27	26

По решение на Общото събрание на Борика АД към 31.12.2023 г. е изплатен дивидент на БНБ в размер на 1,444 хил. лв. (31.12.2022 г.: 1,805 хил. лв.).

Условията на сделките със свързани лица са по договорени цени.

Открити разчети със свързани лица

Към 31.12.2023 г., вземанията от свързани лица са в размер на 278 хил. лв. (31.12.2022 г.: 149 хил. лв.), включени към търговските вземания.

Към 31.12.2023 г., задълженията към свързани лица са в размер на 50 хил. лв. (31.12.2022 г.: 40 хил. лв.), включени към търговските задължения.

Възнаграждения на ключов управленски персонал

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 1,336 хил. лв. през 2023 г. (2022 г.: 1,192 хил. лв.).

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо, финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Категории финансови инструменти:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Финансови активи		
Капиталови инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	39,425	36,793
Търговски вземания и други вземания	7,525	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,838	30,676
Общо финансови активи	39,528	36,896
Финансови пасиви		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:		
Задължения към доставчици	2,825	2,871
Общо финансови пасиви	2,825	2,871

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а) Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (Продължение)

Пазарен риск (продължение)

а) Валутен риск (продължение)

За контролиране на валутния риск, в Дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2023 г. и 2022 г., Дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на Дружеството към валутния риск

31 декември 2023 г.	USD	EUR	BGN	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи				
Капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	39	64	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	-	2,616	36,809	39,425
Търговски вземания и други вземания	-	936	6,589	7,525
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	-	1,680	29,158	30,838
Общо финансови активи	-	2,655	36,873	39,528
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	184	1,898	743	2,825
Общо финансови пасиви	184	1,898	743	2,825

31 декември 2022 г.	USD	EUR	български лева	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи				
Капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	39	64	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	64	1,617	35,112	36,793
Търговски вземания и други вземания	64	218	4,773	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	-	1,399	29,277	30,676
Общо финансови активи	64	1,656	35,176	36,896
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	328	934	1,609	2,871
Общо финансови пасиви	328	934	1,609	2,871

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (Продължение)

Пазарен риск (продължение)

а) Валутен риск (продължение)

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като Дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната чувствителност на валутната експозиция на Дружеството спрямо щатския долар при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	2023	2022
	хил. лв.	хил. лв.
Финансов резултат (печалба или загуба) +	(17)	(24)
Собствен капитал (натрупани печалби) +	(17)	(24)
Финансов резултат (печалба или загуба) -	17	24
Собствен капитал (натрупани печалби) -	17	24

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил 17 хил. лв. за 2023 г. (за 2022 г.: 24 хил. лв.). Съответно, същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на Дружеството за съответния период (отчетна година).

б) Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така, то няма практика да инвестира активно в ценни книжа. Инвестициите му в капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

в) Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо, матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет от 6 до 12 месеца.

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (Продължение)

в) Ликвиден риск (продължение)

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на Дружеството към датата на отчета за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е изискуемо.

31 декември 2023 г.	<15 дни	16-30 дни	31-90 дни	91-180 дни	181-365 дни	>365 дни	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност в т.ч.:	36,342	1,056	1,564	146	317	-	39,425
Търговски вземания и други вземания	5,504	1,056	555	93	317	-	7,525
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,009	53	-	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,838	-	-	-	-	-	30,838
Общо финансови активи	36,342	1,056	1,564	146	317	103	39,528
Финансови пасиви							
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:							
Задължения към доставчици	-	2,825	-	-	-	-	2,825
Общо финансови пасиви	-	2,825	-	-	-	-	2,825

31 декември 2022 г.	>15 дни	16-30 дни	31-90 дни	91-180 дни	181-365 дни	>365 дни	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	-	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	34,642	812	1,098	85	156	-	36,793
Търговски вземания и други вземания	3,966	812	89	32	156	-	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,009	53	-	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,676	-	-	-	-	-	30,676
Общо финансови активи	34,642	812	1,098	85	156	103	36,896
Финансови пасиви							
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:							
Задължения към доставчици	-	2,871	-	-	-	-	2,871
Общо финансови пасиви	-	2,871	-	-	-	-	2,871

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (Продължение)

г) Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на Дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (парични средства и парични еквиваленти) са с плаващ лихвен процент. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за Дружеството промяна в пазарните лихвени равнища.

Към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г., Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни (и за двете представени години).

31 декември 2023 г.	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи				
Капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	30,837	1,062	7,526	39,425
Търговски вземания и други вземания	-	-	7,525	7,525
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	1,062	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,837	-	1	30,838
Общо финансови активи	30,837	1,062	7,629	39,528
Финансови пасиви				
Задължения към доставчици	-	-	2,825	2,825
Общо финансови пасиви	-	-	2,825	2,825
31 декември 2022 г.				
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи				
Капиталови инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	30,675	1,062	5,056	36,793
Търговски вземания и други вземания	-	-	5,055	5,055
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	1,062	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	30,675	-	1	30,676
Общо финансови активи	30,675	1,062	5,159	36,896
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	-	-	2,871	2,871
Общо финансови пасиви	-	-	2,871	2,871

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (Продължение)

д) Кредитен риск

Основните финансови активи на Дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства, политиката на Дружеството е да оперира само с финансови институции в България с висока репутация и ликвидна стабилност. Едновременно, те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на Дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово счетоводния отдел, съгласно установената политика на Дружеството. За целта, ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 15 дни. Затова наблюдаваната събираемост при клиентите-банки е 100%, както и в голямата част от останалите клиенти.

Най-голяма концентрация на вземания към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на търговските вземания, Дружеството има към следните клиенти:

31.12.2023			31.12.2022		
Клиент	хил. лв.	Отн. дял %	Клиент	хил. лв.	Отн. дял %
клиент 1	1,528	22.24%	клиент 1	1,224	24.01%
клиент 2	755	10.99%	клиент 4	402	7.89%
клиент 3	675	9.83%	клиент 3	344	6.75%
клиент 4	615	8.95%	клиент 2	267	5.25%

Концентрацията на вземанията от търговски банки по предоставени парични средства в разплащателни сметки и срочни депозити към 31.12.2023 г. и към 31.12.2022 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти и депозити в банки е както следва:

31.12.2023			31.12.2022		
Клиент	хил. лв.	Отн. дял %	Клиент	хил. лв.	Отн. дял %
банка 1	5,915	18.54%	банка 4	5,582	17.59%
банка 2	4,805	15.06%	банка 5	4,974	15.67%
банка 3	4,402	13.80%	банка 1	4,416	13.91%
банка 4	4,028	12.63%	банка 3	4,180	13.17%

31. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (Продължение)

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез получаване на парични потоци, които представляват плащания по главници и лихви. Затова, те се представят по тяхната амортизирана стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е гравитира приблизително около балансовата им стойност.

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

32. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Не са настъпили събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да налагат корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.